

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

**Křesťanská mateřská škola DUHA,
Horažd'ovice, příspěvková organizace**

Jiřího z Poděbrad 724, okres Klatovy

Školní kurikulum podpory zdraví

JSME RÁDI NA SVĚTĚ II.

Č.j. 145/23

Kurikulum je zpracováno pro období od 31. 8. 2023 do 31. 8. 2026

Projednáno na pedagogické radě dne: 30. 8. 2023

Razítko, podpis ředitelky:

OBSAH:

- 1. PŘEDSTAVENÍ KŘEŠŤANSKÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY**
(obecná charakteristika školy)
 - 1.1 Základní údaje o škole** *(identifikační údaje o mateřské škole)*
 - 1.2 Charakter a umístění školy**
 - 1.3 Organizační uspořádání školy** *(organizace vzdělávání)*

- 2. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU**
(charakteristika vzdělávacího programu)
 - 2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy**
 - 2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje**
 - 2.3 Metody, formy a prostředky vzdělávací práce**

- 3. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM** *(podmínky vzdělávání)*
 - 3.1 Dva integrující principy podpory zdraví a dvanáct zásad podpory zdraví v MŠ**
 - 3.2. Podmínky formálního kurikula**

- 4. FORMÁLNÍ KURIKULUM – TEMATICKY USPOŘÁDANÉ**
(vzdělávací obsah)
 - 4.1 Tematický celek**
 - 4.2 Téma**
 - 4.3 Podtémata, tematické části**
 - 4.4 Pravidla pro tvorbu třídních programů – třídních kurikul**

- 5. EVALUACE** *(evaluační systém)*
 - **Popis systému autoevaluace**

- 6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNĚ VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI**

- 7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET**

- 8. POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJ INFORMACÍ**

- 9. PŘÍLOHY**
 - **Prováděcí plán – roční plán**
 - **Analýza podmínek (tzv. 12 + 2) – sebehodnocení 2017 /20**
 - **Řády školy (Školní řád, Provozní řád, Organizační řád)**
 - **Zpráva o činnosti školy**
 - **Třídní vzdělávací programy**
 - **Pravidla soužití pedagogického kolektivu**

- Plán pedagogické podpory PLPP

1. PŘEDSTAVENÍ KŘESŤANSKÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY (obecná charakteristika školy)

1.1 Základní údaje o škole (identifikační údaje o mateřské škole)

Název školy:	Křesťanská mateřská škola DUHA, Horažďovice, příspěvková organizace
Adresa:	Jiřího z Poděbrad 724, 341 01 Horažďovice
Právní forma:	příspěvková organizace – samostatný právní subjekt Zřizovací listina platná od 1.1.2003 pod č.j. 6226/2002
Ředitelka školy:	Bc. Lucie Listopadová, statutární orgán
Zřizovatel školy:	Město Horažďovice
Kapacita školy:	120 dětí
Kapacita součásti školy - ŠJ:	140 strážníků
IČO:	75 00 55 65
IZO:	107 542 463
IZO ŠJ:	102 616 345
RED – IZO:	600 067 858
Kontakt:	telefon: 376 512 580 email: mskrestanska@seznam.cz internetová adresa: http://www.mskrestanska-horazdovice.cz

Personální obsazení školy:

Bc. Lucie Listopadová	ředitelka školy
Bc. Jaroslava Panušková	zástupkyně ředitelky
Dana Boučková	učitelka
Kateřina Čaplová	učitelka
Bohumila Dryjová	učitelka
Veronika Mandáková	učitelka
Jitka Nejedlá	učitelka
Bc. Jana Němcová, DiS.	učitelka
Eva Pavlíčková	učitelka
Alena Rojťová	učitelka
Petra Stulíková, DiS.	učitelka
Ivana Salvová	učitelka
Jana Turková	učitelka
Jana Kroupová	asistent pedagoga
Eva Pitulová	asistent pedagoga
Štěpánka Roubalová	asistent pedagoga

Jana Jehlíková	administrativní pracovnice
Bc. Václav Panuška	školník
Petra Šimková	uklízečka
Darina Krsková	uklízečka
Miloslava Staňková	vedoucí školní jídelny
Jana Květoňová	hlavní kuchařka
Helena Brabcová	pom. kuchařka, uklízečka
Šárka Podhorná	pomocná kuchařka

Křesťanská mateřská škola je zapsána do sítě škol a na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako škola a na základě § 7 je součástí vzdělávací soustavy.

Od 14. 12. 2007 je Křesťanská mateřská škola zařazena do Národní sítě programu Škola podporující zdraví.

Školní vzdělávací program křesťanské mateřské školy (školní kurikulum) je zpracován podle rámcového Kurikula podpory zdraví v mateřské škole (ISBN 80-7367-061-5).

Doba platnosti:

Tři roky (září 2023 – srpen 2026), s pravidelnou aktualizací a úpravami na základě evaluační činnosti.

Zpracovatel:

Bc. Lucie Listopadová, ředitelka školy,
na tvorbě se spolupodílel tým pracovníků školy.

1.2 Charakter a umístění školy

Křesťanská mateřská škola započala svoji činnost k 1. 9. 1990 v budově bývalé Mateřské školy Strakonická, se 2,5 třídami a pěti učitelkami, na základě přípisu MŠMT, který umožňoval zřízení křesťanských tříd a škol. Z důvodu navrácení majetku (budovy Strakonická původnímu majiteli) byly děti i celý pedagogický a provozní kolektiv po dlouhém jednání Městského úřadu Horažďovice a Školského úřadu Klatovy přesunuty do budovy v ulici Jiřího z Poděbrad. Původní kolektiv Mateřské školy Jiřího z Poděbrad byl na základě vlastního zájmu rozdělen. Část zůstala při křesťanské škole a část odešla do budovy Mateřské školy v Loretské ulici.

Budova, v níž se Křesťanská mateřská škola Jiřího z Poděbrad nachází, byla postavena v roce 1967. Jedná se o typizovanou pavilónovou budovu. Škola jako celek má dobrou strategickou polohu - je sice situována ve starší činžovní zástavbě - severozápadně od hlavní křižovatky Plzeň, Strakonice, Klatovy, nemá však daleko k historickému a nákupnímu centru města, k zastávkám linkových autobusů a parkovišti pro osobní automobily. Přednostně ji navštěvují děti z Horažďovic a spádových obcí, ale je otevřená i ostatním dětem, (v případě volné kapacity).

Původně trojtřídní křesťanská mateřská škola, umístěná v patrovém pavilónu se od 1. 9. 2004 rozšířila o další nově zrekonstruovanou třídu v dřívějším a bývalém jeslovém pavilónu, který Město Horažďovice pronajímalo soukromým firmám. Třída má samostatný vchod a bezbariérový přístup. V létě 2008 prošel tento pavilón celkovou rekonstrukcí, při níž

byla rozšířena třída a šatna, vybudováno nové sociální zázemí dospělých, včetně sprchy pro integrované děti. Rekonstrukcí prošla i druhá polovina pavilónu, v níž má škola tělocvičnou místnost s pěkným vybavením, zároveň sloužící jako pátá třída určena k aktivitám předškolních dětí v posledním roce školní docházky.

Všechny třídy školy byly postupně vybaveny novým nábytkem. V roce 2011 došlo k celkovému zateplení budovy, včetně výměny oken a dveří a rekonstrukci střechy.

V roce 2018 byla provedena přístavba třídy pro dvouleté děti s kapacitou 15 dětí. Zároveň s touto akcí proběhla rekonstrukce šaten jednotlivých tříd, ředitelny, sociálního zařízení pro dospělé a vybudování zázemí pro zaměstnance. V rámci stavebních úprav byl vytvořen bezbariérový přístup do třídy Broučci, Mravenečci a k šatnám jednotlivých tříd hlavního pavilónu.

Škola je patrová, kapacitu má stanovenou na 120 dětí. Běžnou součástí je integrace dětí se speciálně vzdělávacími potřebami a dětí nadaných a mimořádně nadaných. Čtyři třídy jsou heterogenní, pátá je určena dětem (z řad předškoláků) pouze dopoledne a zacílena na dovednosti potřebné pro vstup do ZŠ a šestá pro dvouleté děti.

Název školy „DUHA“ provází školní i třídní duhové aktivity, symbolizuje **barvu nebe, vzduchu a vody, slavnostního oblečení, lásku, láskyplné vztahy, pochopení, přátelství, radost a radostné očekávání, slunce, stromy, trávu, přírodu, ekologii, vnitřní proniknutí a obrácení, přechod a přeměnu, přípravu a očekávání**. Ve středu **DUHY** je pak vytvořen **prostor pro setkávání nás všech**, pro vzájemné porozumění, naslouchání, empatii, vstřícnost, pochopení, toleranci a lásku ke všemu, co je živé.

Prostor pro čas, kdy je nám dobře, ale i **prostor** pro čas, kdy se necítíme nejlépe.

Prostor, který nám napomáhá vyrovnávat se s tíživými situacemi, které každý život přináší.

Prostor, který říká, že všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas:

Je čas rození	i čas umírání,
čas sázet	i čas trhat;
je čas zabíjet	i čas léčit,
čas bořit	i čas budovat;
je čas plakat	i čas smát se,
čas truchlit	i čas poskakovat;
je čas kameny rozhazovat	i čas kameny sbírat,
čas objímat	i čas objímání zanechat;
je čas hledat	i čas ztrácet,
čas opatrovat	i čas odhazovat;
je čas roztrhávat	i čas sešívat,
čas mlčet	i čas mluvit;
je čas milovat	i čas nenávidět,
čas boje	i čas pokoje.

(Kaz 3,1-8)

V neposlední řadě je **DUHA** biblickým symbolem smlouvy, kterou Bůh uzavírá s člověkem a se vším tvorstvem, které je na zemi:

„ Toto je znamení smlouvy,
jež kladu mezi sebe a vás
i každého živého tvora, který je s vámi,
pro pokolení všech věků:
Položil jsem na oblak svou duhu,
aby byla znamením smlouvy
mezi mnou a zemí.“

(Gn 9,12-13)

Součástí školního komplexu je školní jídelna. Její vybavení je postupně obměňováno a modernizováno dle finančních možností zřizovatele tak, aby splňovalo bezpečnostní a hygienické předpisy. Jednotlivé úkoly vycházejí z plánovaného rozpočtu a stanovených priorit na kalendářní rok.

Celý školní komplex je začleněn do přírodního prostředí, součástí je rozsáhlá zahrada s dominantou vzrostlých stromů a další zelení. Její vybavení využívají všechny děti. V nedalekém sousedství protéká řeka Otava, dominuje rozlehlý anglický park Ostrov a smíšený porost historické Práchně a Obory. Tyto přírodní lokality poskytují další možnosti pro poznávání dětí a jejich rozvoj v oblasti environmentální výchovy, realizaci prvků ekologické výchovy, naplňování programu zdravého životního stylu, umožnění řady pěších výletů a podpory zdraví dětí. Zahrada nabízí velké možnosti pobytu dětí v jakémkoli ročním období. Její rozloha a členitost nabízí vybudování různých zákoutí s průlezkami a dalšími prvky pro hry, dostatečné pohybové vyžití a rozvoj všestranných pohybových aktivit. Jsou zde zabudovány dřevěné zahradní prvky, osazeny obrovské kameny a kmeny, zbudováno suché řečiště na základě vypracovaných projektů „Věříme v sílu přírody, sílu lidí a sílu příkladu“ a „Ostrov objevů a krás“. Vizí těchto projektů se chceme nadále řídit při dalších úpravách zahrady. V roce 2016 škola získala grant Nadace Proměny Karla Komárka na rekonstrukci zahrady. V roce 2018 další dotaci ze Státního fondu životního prostředí. Díky takto získaným financím jsme mohli zahradu dovybavit v přírodním stylu a vytvořit tak podmínky pro aktivity vedoucí děti k zodpovědnosti a k aktivní péči o své životní prostředí. Naším cílem je hledat její maximální využití ve prospěch rozvoje cílových kompetencí dětí předškolního věku. Další využití zahrady plánujeme i pro akce s rodiči a širší komunitou v rámci spolupráce, kterou realizujeme a hodláme prohlubovat.

Škola má dlouholetou tradici ve spolupráci s místní farností a řádovými školskými sestrami de Notre Dame, s nimiž můžeme ještě lépe naplňovat křesťanský záměr koncepce naší školy a působit na oblast duchovní pohody. Spolupracujeme s oběma ZŠ, ZUŠ, SŠ, MěK, DDM HD, Envicentrem Proud, Charitou města Horažďovice. Škola úspěšně spolupracovala na e-Twinningovém projektu „Little Explorer“ ve spolupráci s Polskem, Maltou, Španělskem a Skotskem a rozvíjela další mezinárodní spolupráci v rámci Tandemové příhraniční spolupráce se SRN Kindergarten Spiegelau.

Za obrovský podíl na vzniku a životě křesťanské mateřské školy děkujeme paní Jaroslavě Karšíkové, otci Václavu Sládkovi a ThDr. Karlu Flossmannovi, In Memoriam.

1.3 Organizační uspořádání školy (organizace vzdělávání)

Křesťanská mateřská škola má v současnosti 6 tříd (Broučci, Ptáčata, Ovečky, Rybičky, Sovičky, Mravenečci), které z větší části staví na principu věkově smíšených tříd. Třída Žabky – střídavě dopoledne předškoláci z kmenových tříd. Třída Mravenečci – dvouleté děti (maximálně 15 dětí).

Do KMSŠ jsou přijímány děti ve věku od 2–6(7) let. Jejich přijímání se řídí platnou legislativou a směrnicí ředitelky školy, která nastavuje kritéria pro přijímání dětí. Blíže je upřesněno ve školním řádu křesťanské mateřské školy. Sourozenci jsou umísťováni společně do tříd. Příchod a odchod dětí není omezen. Vychází z potřeb rodičů a domluvy s učitelkami kmenových tříd. Vzdělávací nabídka pro každý den je připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený. Denní řád je rozvolněný a vychází z potřeb dětí a nahodilých situací s respektem zachování intervalů mezi podávanými jídly.

Integrace dětí se speciálně vzdělávacími potřebami, dětí nadaných a mimořádně nadaných se v současné době realizuje téměř na všech třídách. Spolupracujeme na ní s SPC Plzeň, SPC při Speciálních školách Zbůch, SPC Strakonice, PPP – KT, Střediskem pro ranou péči Plzeň, Střediskem rané péče Tamtam Praha, pediatri. Této možnosti využívá stále větší procento rodičů (ke spokojenosti své, svých svěřenců a neposlední řadě i citovému a rozumovému obohacení dětského a pedagogického kolektivu).

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PERSONÁLNÍHO ZAJIŠTĚNÍ

Učitelky jsou nositelkami filosofie naší školy (křesťanské koncepce a zásad KPZMŠ). Záleží především na nich, zda naplní kurikulum školy.

- vzdělávají se v oborech, které jim pomáhají realizovat výchovu svěřených dětí
- projevují profesní zájem o každé dítě jeho pozorováním, konzultují problémy s jeho rodiči
- vzdělávají se v seminářích NPI Plzeň, JČU České Budějovice, Společnost Pedagogiky Franze Ketta, z.s., Infra s.r.o.

celkový přepočtený počet pracovníků školy, instituce	19,565
přepočtený počet pedagogických pracovníků	12,258 + 2,028 as. pg.
přepočtený počet nepedagogických pracovníků	5,5
odborná kvalifikovanost pedagogického sboru (%)	100 %
% zastoupení ženy: muži	95,83 %: 4,17 %
průměrný věk pedagogického sboru	48,38

Všichni pedagogové mají zájem na svém odborném růstu, což dokládá jejich další studium a účast na vzdělávacích seminářích. Jsou velmi tvořiví a zajímají se o nové trendy ve výchově, o čemž svědčí nabídka činností poskytovaná dětem, kulturní a sportovní akce, plavecké kurzy, výlety, ozdravné pobyty, škála doplňkových činností, akce pro rodiče a s rodiči, rodičovské dílny, výzdoba v prostorách školy, uplatňované metody a formy práce, poskytování prostoru pro samostatnost v činnostech i v obsluze sebe sama. Podporují děti ve spolupráci a převzetí zodpovědnosti. Upřednostňují rozvoj smyslového vnímání na základě přímého a prožitkového učení, které vede k maximálně spokojenému, šťastnému a vnímavému dítěti.

Provozní zaměstnanci spolupracují s pedagogickými, jsou otevřeni novým formám práce, podporují je. Umožňují samostatnost dětí např. při nalévání pití nebo mazání pomazánek.

2. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU

(charakteristika vzdělávacího programu)

V ŠVP naší mateřské školy se odráží její filozofie, otevřenost, komunikace a spolupráce na všech úrovních vztahů a interakcí při cestě za prožitky a poznáním se promítá i do obsahu vzdělávacího programu.

2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy

Základním cílem programu zdravé mateřské školy, s nímž se ztotožňujeme, je, **aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým dovednostem, chránícím zdraví.** Také my zdraví považujeme za nejvyšší hodnotu, kterou můžeme ovlivňovat a ovlivňujeme svým chováním a svými návyky. Chceme-li tohoto dosáhnout, musíme přijmout tzv. 2 principy podpory zdraví, což je **respekt k přirozeným potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa a rozvíjení komunikace a spolupráce**, na jehož základě se dokážeme vzájemně dohodnout a domluvit. Náš kolektiv má ujasněné priority, plynoucí z kurikula podpory zdraví. Víme, že pro nositele dobrého zdraví je nutný soulad a rovnováha tělesné, sociální, duševní a duchovní stránky. Škola spolupracuje se školskými sestrami de Notre Dame na místním klášteře. Také prostřednictvím nich se nám daří naplňovat stav plné duchovní pohody. Prostřednictvím křesťanské výchovy učíme děti vyrovnávat se s neočekávanými a tíživými situacemi, které život přináší.

Víme, že každý člověk má stanovený určitý žebříček priorit, které s postupem času přehodnocuje. Ne vždy je zdraví na pozici prioritní. Domníváme se a jsme přesvědčeni, že značnou část současné mladé generace (i rodiče), můžeme prostřednictvím jejich dětí ovlivnit a přehodnocovat jejich postoje. Napomoci tak k naplňování výchovy ke zdraví, zdravému životnímu stylu, ekologickému pohledu na svět, ekologickému chování, zamezování či omezování různých druhů závislostí a plnohodnotnému prožívání jejich života.

Tento proces je příležitostí i pro nás dospělé (rodiče a pracovníky školy) - osvojovat si tzv. **sedm klíčových kompetencí člověka podporujícího zdraví** a vzájemně si na zvolené cestě pomáhat.

1. **Rozumět holistickému pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemocí.**
2. **Uvědomit, že zdraví je prioritní hodnotou.**
3. **Dovést řešit problémy a řešit je.**
4. **Mít vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života.**
5. **Posilovat duševní odolnost.**
6. **Ovládat dovednosti komunikace a spolupráce.**
7. **Spolupodílet se aktivně na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví všech.**

Název školy „**DUHA**“ mnoho prozradí: – Učíme se „duhovému“ desateru.

D DĚKOVAT, DOUFAT, DÁVAT, DÍVAT SE, DĚLAT

U USMÍVAT SE, UČIT SE, UMĚT

H HRÁT SI, HOVOŘIT

A ATD... (např. být aktivní, mít autonomii, nabízet alternativy ...)

KONCEPCE

Název školního kurikula – JSME RÁDI NA SVĚTĚ II – vyjadřuje náš postoj k životu, k ostatním lidem, k prostředí v němž žijeme, k rozmanitosti a krásám světa kolem nás.

Chceme:

- **poznávat, zažívat a zkoušet**, co vše můžeme **objevovat a vidět** (příroda živá i neživá, společenství lidí, rostlin, zvířat...),
- **poznávat, zažívat a zkoušet**, co všechno můžeme **ovlivňovat a ovlivňujeme**,
- **poznávat, zažívat a zkoušet**, co je tajemné, metaforické a neviditelné,
- **poznávat, zažívat a zkoušet**, co může **přinášet radost** mně i ostatním,
- **poznávat, zažívat a zkoušet jakou radost může přinášet i jen to, že jsme spolu.**

VIZE ŠKOLY

Je zároveň krédem naší školy.

**„ŽIJ KAŽDÝ DEN, JAKO BYS MĚL
PŘÁVĚ V NĚM PROŽÍT CELÝ ŽIVOT“**

- **Snahou je vést děti v rodinné atmosféře podle křesťanských zásad.**
- **Učit je postupně zvládat sebeobslužné činnosti, rozvíjet tvořivost a fantazii k poznávání světa tak, aby si dokázaly vážit života a zdraví a pomáhaly slabším a starým lidem.**
- **Vychovávat je všestranně pro život a dobré zařazení do společnosti.**
- **Vytvářením bezpečného a vstřícného prostředí je učit samostatnosti, zdravému sebevědomí, souhře, spolupráci, soustrastí a vcítění pro rozvoj dobrých přátelství (bez ohledu na rasu a vyznání).**

Program KMS se odvíjí na základě **úzkého spojení s přírodou**, tedy na základě přirozených zákonů, což je malým svěřencům nejbližší (nejsnadněji pochopitelné).

Koncepce zahrnuje i **náboženský obsah výchovy**:

- **základní příběhy biblické dějepavy**
- **jednoduché dětské písně a křesťanské přímluvy**
- **seznámení se základními křesťanskými symboly a svátky**

Nejdůležitější podmínkou pro KMS je **spolupráce s rodinou**, osobnost učitelky a ostatních zaměstnanců.

Z toho plynoucí vzájemná souhra. Snaha po rozvoji individuální výchovy a integrace dětí se speciálně vzdělávacími potřebami. Dále pak snaha po rozvoji dětí nadaných a mimořádně nadaných.

Rozvoji kreativity, angažovanosti, nenásilí, umění přijímat porážku, smysl pro tragiku, tajemné metaforické, neviditelné, atd...

NAŠE CÍLE

- Přijímat dítě tak, jak bylo stvořeno, jako jedinečné = individuální přístup.
- Zprostředkovat dítěti prožitky, u nichž převažuje kvalita nad kvantitou a povrchností = méně znamená více.
- Poznávat svět kolem nás a rozšiřovat zájmy dítěte skrze osobní prožitek = prožitkové učení.
- Vytvořit pro děti podnětné prostředí s dostatkem tvořivého a didaktického materiálu = pozorování, manipulace, experimentace.
- Vytvořit otevřené, svobodné prostředí, kde si děti mohou svobodně hrát a kde se mohou svobodně ptát, kde není chyba udělat chybu (chybami se člověk učí) = aktivní poznávání.
- Podněcovat zdravý tělesný vývoj a poskytnout dostatečný prostor pro volný pohyb.
- Umožnit rodičům podílet se na vzdělávacím procesu školy a vytvořit tak otevřené společenství = škola – děti – rodina.

2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje

Dlouhodobým záměrem školy v rámci zdravého životního stylu je především připravit děti na život jaký je – s jeho radostmi i strastmi

- vytvářet bezpečné prostředí pro děti (z hlediska psychického i fyzického),
- poskytovat dětem dostatek prostoru pro pohyb a pobyt venku,
- nabízet pestrou škálu aktivit vedoucích k upevňování podpory zdraví (ozdravné pobyty, lyžování, plavání, turistika, cyklo, sauna...)
- pokračovat v úpravě zahrady – ve spolupráci s rodiči a přáteli školy, s využitím dalších grantů
- dále podporovat vzdělávání pedagogů – PC gramotnost, oblast evaluace a autoevaluace, kurzy environmentální pedagogiky a logopedické prevence, oblast inkluze a práce s dvouletými dětmi, smyslově symbolické pedagogiky, prevence syndromu vyhoření,
- posilovat spolupráci se zřizovatelem, ZŠ, ostatními organizacemi, s konkurenční mateřskou školou v obci a dalšími strategickými partnery – rodiči,...
- nebát se prezentovat zařízení,
- využívat odbornosti učitelek – delegované pravomoci,
- rozšiřovat spolupráci s rodiči dětí, které ještě naši KMS nenavštěvují,
- rozšířit nabídku o alternativní lesní třídu MŠ.

V oblasti materiální a technické:

- Další zušlechťování a dovybavení školní zahrady v horizontu 3 let – **úkol trvá**
- Zřízení keramické dílny do 5 let – **splněno částečně**.
- Výměny linolea – hl. pavilón – denní místnosti do 3 let – Ptáčata, část třídy Ovečky (**úkol trvá**)
- Oplocení školní zahrady do 10 let – **úkol trvá**.
- Celková rekonstrukce rozvodů elektřiny v celém areálu do 10 let – **úkol trvá**
- Rekonstrukce části stoupacího potrubí v celém areálu do 10 a více let – **úkol trvá**.

- Výměna stávajících koženkových stěn do 6 let – **úkol trvá.**
- Vybudování zázemí pro lesní školku v prostoru zámecké obory do 5 let – **úkol trvá.**
- Stavba zahradního domku pro uskladnění zahradního nářadí a sekačky do 5 let – **úkol trvá.**
- Rekonstrukce vybavení školní jídelny do 5 let – **úkol trvá.**
- Rekonstrukce zázemí pro zaměstnance školní jídelny do 5 let – **splněno.**

2.3 Metody, formy a prostředky vzdělávací práce

Metody:

- Vzdělávání v KMSŠ je založeno na **prožitkovém** a **interaktivním učení**, uskutečňuje se ve všech činnostech a situacích, kdy učitelka vnímá a navazuje na to, co děti prožívají. Prožitky však také záměrně navozuje. Prožitkem rozumíme to, co v nás zůstává emočně podmíněné a je tudíž trvalejší.
- Využívání **situačního učení**, učení v situacích. Tyto situace mohou být náhodné nebo záměrně navozené učitelkou. Osvědčila se tvořivá dramatika, která navazuje na různé situace, řeší je.
- Nejdůležitější metodou je **hra**, je hlavní a nejdůležitější aktivitou v raném období vývoje člověka. Proto je jí věnován dostatečný prostor. Dodržujeme zákony hry – je činností svobodnou, reproduktivní, nejistou, má svůj prostor, pravidla nebo je „jako“. Hra musí vycházet z potřeb dítěte, je přímým odrazem jeho zážitků.
- Důležité pro rozvoj prosociálního chování spatřujeme v **prosociálním učení a interakční hře**. Zaměřují se na rozvíjení vzájemných vztahů mezi dospělými a dětmi, dětmi a dětmi navzájem, na rozvíjení prožívání a přiměřené projevoování citů. Pro vývoj dítěte je důležitý prosociální i asociální kontakt, dítě získává zkušenosti pro další vývoj. Uvědomujeme si, že pro úspěšné zařazení do života je emoční inteligence důležitější než inteligence kognitivní a u dětí ji rozvíjíme.
- Pracuje s **metodou smyslově symbolické pedagogiky** F. Ketta - základ vyjadřování emocí, pocitů.
- Při **kognitivním učení** je pedagog dítěti průvodcem, evokuje a inspiruje. Dítě dochází k poznatkům samo, spojuje staré poznatky s novými.
- **Kooperativní učení** vychází ze vzájemné spolupráce a domluvy dětí.
- **Komunitní a jiné typy kruhu** se staly součástí denních aktivit. Pravidla kruhu jsou respektována a postupně zařazována a děti je respektují.
- Děti používají **metodu pokusu a omylu**, experimentují, manipulují s různými materiály, především přírodními.

- Používáme **moderní efektivní způsoby komunikace**, která vylučuje střety s dospělými a minimalizuje konflikty mezi dětmi. Neefektivní způsoby komunikace, jako je například vysvětlování, poučování, pokyny, příkazy, zákazy, kritiku, zaměření na chyby, srovnávání, nálepkování, zaměňujeme za efektivnější. Těmi jsou například podávání informací, sdělování, konstatování, popis, dvě slova, ale vyjadřujeme i vlastní potřeby a očekávání, dáváme možnost volby, prostor pro spoluúčast, aktivitu.

Formy:

- Individuální, skupinové a kolektivní.
- Volná hra, společné řízené činnosti, pohybové vyžití, společné akce, oslavy a slavnosti, kulturní představení, vycházky, výlety, společné akce s rodiči, logopedická péče.

Prostředky:

Hry, pohybové aktivity, praktické činnosti, tvořivá dramatika, smyslově symbolická pedagogika, divadlo, pozorování, experimentování, pokusy, práce s různými materiály a technikami, hry na rytmické a Orffovy nástroje, didaktická technika (CD přehrávače, notebooky, interaktivní tabule, tablety, internet...), školní a dětské knihovny, ...

Co je pro nás a pro děti důležité:

- Nejdůležitějším činitelem ve vzdělávání jsou děti, jejich potřeby a prožitky.

Děti potřebují:

- dospělé, kteří jsou pravdiví, autentičtí, akceptující, empatičtí
- pravidla, která jim dávají smysl
- úctu a lásku
- kompetence dělat věci samostatně, prožívat vlastní emoce, rozhodovat si o svých potřebách, volit si činnosti, dodržovat pravidla vytvářená ve spolupráci s dětmi, nést důsledky svých činů, mít svůj vlastní názor a sdělit ho (děti dokáží dobře poradit)

3. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM *(podmínky vzdělávání)*

Nejde o to, abychom naplňovali dětskou mysl, ale v první řadě o to, probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe. Naslouchat a objevovat a posilovat i odvahu, ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže.

Základními principy naší mateřské školy jsou:

3.1 Dva integrující principy podpory zdraví (a dvanáct zásad podpory zdraví v MŠ)

1. integrující princip – Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

Realizujeme prostřednictvím modelu přirozených lidských potřeb A. Maslowa.

Potřeby

seberealizace:

sebenaplnění,
potřeba uskutečnit
to, čím daná osoba
potenciálně je

Potřeby uznání:

sebedůvěry, sebeúcty, prestiže

Potřeby sounáležitosti:

lásky, náklonnosti, shody a ztotožnění,
potřeba někam patřit

Potřeby bezpečí:

jistoty, stálosti, spolehlivosti, struktury, pořádku,
pravidel a mezí, osvobození od strachu, úzkosti a chaosu

Fyziologické potřeby:

potřeba potravy, tekutin, vyměšování, kyslíku, přiměřené teploty,
pohybu, spánku a odpočinku, sexuálního uspokojení, vyhnutí se bolesti

Individuální potřeby dětí jsou projevem jejich potřeb lidských a zároveň specifických pro předškolní věk. Součástí snahy našeho zařízení je také tvorba podmínek k poskytování odpovídající péče i dětem se speciálními potřebami.

[Viz. Příloha Organizační podmínky – uspořádání a organizace dne](#)

2. integrující princip - Rozvíjení komunikace a spolupráce

Komunikace je podmínkou učení a spolupráce, prevencí konfliktů a sociálně – patologických jevů. Každodenní komunikace učitelky a dítěte a komunikace dospělých mezi sebou je založena na respektu vůči základním potřebám druhého člověka. Komunikaci provází i schopnost naslouchat druhému. (Rozvoj kooperativních her a **každodenní** realizace komunitního nebo diskusního kruhu nám napomáhá zjistit a posoudit, jak je výše uvedený princip rozvíjen a naplňován).

3.2. Podmínky formálního kurikula

3.2.1 Učitelka podporující zdraví

Program podpory zdraví v MŠ výrazně ovlivňují všichni její zaměstnanci. Zejména však učitelky, které jsou s dětmi v bezprostředním styku po celou dobu jejich pobytu ve škole. Návyky zdravého životního stylu a postoje učitelek a ostatních zaměstnanců ke zdraví jsou vzorci chování, které děti napodobují. Je také vzorem pro rodiče, kteří jsou našimi nejdůležitějšími partnery. Vzdělávání je neoddělitelnou a samozřejmou součástí učitelské profese. Schází nám však mnohdy kritický přístup k nabídce ve vzdělávání a zhodnocení jeho přínosu pro práci i obohacení života celé školy.

Záměry:

- Cíleně se vzdělávat v oblasti pedagogiky, psychologie, zdravotnictví a zdravého životního stylu, ICT, logopedické prevence, **inkluze, vzdělávání dvouletých dětí, prevence syndromu vyhoření, smyslově symbolické a environmentální pedagogiky**. Informace a poznatky dokázat využít a tvořivě aplikovat v PX – využít i každodenních činností a situací – **naplníme částečně, budeme se zaměřovat i v dalším období viz. plán DVPP.**
- Osobní úsilí každého jednotlivce zaměřit na oblast **sebereflexe a sebehodnocení**, zjišťovat a odhalovat, co dělám špatně a co bude třeba pozměnit v chování i v práci. Co dělám dobře a na čem můžeme stavět a v čem pokračovat – slabá místa – **cílené pravidelné kontroly a hospitační činnost, pedagogické rady.**
- Vyvarovat se přílišné horlivosti v podbízění svého „skálopevného“ názoru na zdravý životní styl – respektovat názor rodiny na styl i výchovu dětí. Jít spíše příkladem vlastním životním stylem.

3.2.2 Věkově smíšené třídy

Většina tříd je věkově smíšených – mateřská škola se snaží o tvorbu podmínek, přibližující se struktuře „velké rodiny“. Organizace na třídách směřuje k pedagogickému přístupu, vedoucímu k odklonu od hromadných činností a frontálních metod. Základem je individualizovaný přístup. Učitelky a ředitelka pomáhají najít každému dítěti místo v kolektivu třídy a školy a vytváří prostor a příležitost pro kooperaci mezi dětmi. Odpadá nezdravá soutěživost mezi dětmi. Zapojují do života třídy a školy i děti se speciálně vzdělávacími potřebami, děti nadané a mimořádně nadané. Tento model usnadňuje dětem získat snáze mnohé sociální zkušenosti, neboť vytváří podmínky, přibližující se modelu velké rodiny a je nejpřirozenější pro rozvoj socializace a sociálního učení. Přínosem je například i rozvoj komunikativních dovedností, přirozená nápodoba, ochrana a pomoc mladším.

Záměry:

- Oprostit se od starých osvědčených metod – didaktizující přístup, důraz na soutěživost a výkonnost (svádí k zesměšňování a klíčí z ní šikana) – **plněno průběžně.**
- Využívat dopolední překrývací doby k organizování menších skupin starších dětí k náročnějším činnostem – plněno **průběžně, využívat i asistentek pedagoga.**
- Spolupracovat s rodiči jednotlivých dětí při zjišťování schopností dětí a při plánování jejich rozvoje – (zejména děti odkladové, integrované se speciálně vzdělávacími potřebami, nadané, ze sociálně znevýhodněného prostředí) – pedagogická diagnostika a SUKY – individuální rozhovory, PLPP, třídní schůzky, individuální konzultace s rodiči – **úkol trvalý.**

3.2.3 Rytmičtý řád života a dne

V rámci uspokojování základních psychických i fyzických potřeb mají děti možnost volby – mohou rozhodovat o svých aktivitách, o svém zapojení do činností. Doba odpočinku a relaxace vychází z věkových a individuálních potřeb dětí, děti nejsou k spánku nuceny, mohou odpočívat s hračkou. Nespavcům jsou nabízeny individuální klidové činnosti – prohlížení knih, časopisů na lůžku. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav počasí (mráz pod -10°C , náledí, silný vítr, inverze) – nejméně 2 hodiny denně.

Součástí rytmického řádu je také **řád školy**, odrážející skutečný život mateřské školy podporující zdraví, obsahující i práva a povinnosti všech zúčastněných. Krom práv a povinností školního řádu máme stanovena práva a povinnosti dílců:

Práva a povinnosti dětí

- všechny děti mají v našem zařízení stejná práva a povinnosti
- své tělesné potřeby mohou uspokojovat individuálně (malé děti s dopomocí školáků, učitelky, ostatních zaměstnanců školy)
- činnosti související se sebeobsluhou mohou vykonávat samostatně (malé děti pomocí školáků, případně učitelky)
- užívat celé prostředí třídy za předpokladu dodržení smluvených pravidel (pravidla soužití jsou vytvářena s dětmi nebo s jejich účastí, na základě skutečných situací)
- účastnit se i neúčastnit aktivit nabízených učitelkou nebo ostatními dětmi
- nerušit svým jednáním ostatní, volí-li dotýčný jinou činnost
- plánovat společně program a podílet se na rozhodování společných záležitostí
- naučit se vyjadřovat svůj názor, naslouchat názorům druhých, hledat společná řešení
- podílet se na vytváření společných pravidel soužití a jejich respektování

Práva a povinnosti rodičů

- být seznámeni s řádem školy, kurikulem, personálem, režimem dne a stravovacími zvyklostmi a respektovat je
- respektovat pravidla soužití, která ve škole platí
- vyjadřovat svůj názor k novému projektu školy a spolupodílet se na jeho dotváření – ankety, diskuse, individuální rozhovory
- před nástupem dětí do KMSH využívat adaptační režim (pobyt společně s dítětem, účast na akcích školy – tzv. „pobyt na zkoušku a nanečisto“)
- možnost vstupovat do tříd, pozorovat nebo se účastnit činností, spolupracovat s učitelkou, dětmi
- osobně předávat děti přímo učitelkám
- konzultovat s učitelkou cíle výchovy svého dítěte a postup, jak dítě podporovat a dále rozvíjet (**využit individuálních předem domluvených hodin**)
- přivádět své dítě do zařízení kdykoliv, dle svých potřeb – na základě domluvy s třídními učitelkami
- účastnit se schůzek, porad a akcí celoškolských, třídních
- využívat schránku důvěry, nápadů, podnětů – (přízemí hlavního pavilonu vedle ředitelny)
- navrhnout další možnosti

Práva a povinnosti pedagogů

- **znát, používat a respektovat** dokumenty KMSŠ, Řád školy, knihu KPZMŠ, RVP PV – jeho hl. cíle, metodiky a příručky pro MŠ – umět s nimi pracovat
- používat nejnovějších materiálů k tvorbě a následné realizaci třídních kurikul a tématických bloků
- aktivně se podílet na tvorbě a realizaci dokumentů KMSŠ
- vychovávat a vzdělávat děti ke zdravému způsobu života, následně k podpoře zdraví (duševního i fyzického)
- poznávat děti, průběžně zaznamenávat a vyhodnocovat projevy chování v rámci individuálních záznamů
- rodičům dětí poskytovat poradenskou činnost
- chránit soukromí rodiny a zachovávat patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech, vyvarovat se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad
- dbát o svůj odborný růst a **soustavně** se vzdělávat
- **zachovávat mlčenlivost o vnitřních věcech školy**

Práva a povinnosti ostatních zaměstnanců

- totéž jako učitelka, kromě její diagnostické a poradenské činnosti

Práva a povinnosti ředitelky

- nést odpovědnost za vytváření koncepce dlouhodobého rozvoje a využívat podnětů všech zúčastněných
- vytvářet optimální podmínky k aplikaci a rozvoji programu KMSŠ na základě KPZMŠ
- motivovat svým příkladem všechny zúčastněné na svém osobním rozvoji a na celoživotním vzdělávání

Záměry:

- Pravidelně dodržovat POV – odstraňovat čekání a prostoje ve prospěch hry a POV – rezervy – **zůstává součástí pravidelných kontrol**
- Uspokojovat emocionální potřeby dětí, akceptovat je takové, jaké jsou – **naplňováno, úkol trvalý**
- Ponechávat volným hrám optimální prostor i čas ve prospěch dětí – **naplňováno, úkol trvalý**
- Zajistit klidné prostředí při jídle – **naplňováno, úkol trvalý**
- Dbát na důslednost při utváření hygienických, sebeobslužných, zdvořilostních návyků s podporou rodiny - použití WC, splachování, mytí, šetření vody a mýdla, klidné stolování, úklid po sobě, svačina na vyhrazeném prostoru – neodbíhat, poděkovat, poprosit, pozdravit – **stejnoseměrné působení s rodinou**
- Cílenou osvětou vést rodiče k nepřetěžování dětí přemírou školních a mimoškolních aktivit – **individuální rozhovory**

3.2.4 Tělesná pohoda a volný pohyb

Tuto zásadu se snažíme naplňovat jak uvnitř budovy, tak při pobytu venku. Vycházíme z toho, že potřeba pohybu je člověku vrozená a v dětství je velmi intenzivní. Přináší dětem radost a je pro zdravý vývoj nepostradatelná. Z toho důvodu jsou naše vnitřní prostory uspořádány tak, aby zajišťovaly maximální bezpečnost a pohybové aktivity mohly být vykonávány bez rizika poškození zdraví. Každá třída je vybavena základním nářadím a náčiním, avšak největší dostatek prostoru pro volný pohyb a pohybové aktivity v budově

skýtá tělocvičná místnost, kam jednotlivé třídy dochází na základě uzpůsobeného harmonogramu. Zahradní prostory průběžně vybavujeme vhodným náradím a přirozenými přírodními překážkami (kameny, kmeny), pečlivě udržujeme všechny zelené plochy pravidelným sečením a kosením. Pedagogové vychází z individuálního tempa každého jednotlivce, při nabídce pohybových činností respektují jeho biorytmy a křivku výkonnosti.

Záměry:

- Otužovat děti dle podmínek školy – vzduchem, vodou – vodní prvek, každodenním pobytem venku – nejméně 2 hodiny dopoledne, odpoledne dle podmínek- **plníme, přetrvávají rezervy – cílené kontroly, monitoring.**
- Využívat maximálně školní infrasauny, zejména v době respiračních onemocnění – **plníme částečně, úkol trvá.**
- Zařazovat cíleně a pravidelně zdravotní, dechová a relaxační cvičení – **plníme částečně – monitoring.**
- Při pohybových aktivitách nezapomínat na vyšší přísun tekutin.
- V rámci příliš slunných dnů na třídách využívat stínění žaluziemi. Zejména patrové třídy hlavního pavilónu - **plníme**
- Vyvarovat se chyb omezováním spontánního pohybu dítěte (vrtění, poposedávání...) – organismus se tak brání deformaci páteře
- Častěji zařazovat hry na rozvoj kooperace - vidět ostatní děti jako potencionální spolupracovníky a ne soupeře. Občasné zařazování soutěživých her zejména třída, v níž se schází střídavě předškoláci – z důvodu práce s prohrou – naučit děti prohrávat je potřebné pro budování jejich sebevědomí.

3.2.5 Zdravá výživa

Vycházíme z toho, že styl výživy zakládá rodina a naše zařízení se snaží významně podílet na vytváření stravovacích návyků, neboť správná výživa má mimořádný význam v dětském věku, v období nejintenzivnějšího růstu a změn organismu. Modernizace vybavení kuchyně vede k zvyšování kvality v přípravě pokrmů s dodržením zdravé technologie přípravy pokrmů a nápojů.

- dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů a zásad racionální výživy
- každodenně je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne (voda, ovocné čaje, bylinkové neslazené čaje)
- mezi jednotlivými jídly je dodržován vhodný časový interval **viz. provozní řád školy**
- stravování vychází z rodinných zvyklostí, upřednostňujeme samostatnost dětí – (mazání svačin, nalévání pití) – **rezervy, předmětem monitoringu.**
- děti do jídla nikdy nenutíme, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Záměry:

- Vést děti, aby stolování vnímaly jako společenský akt, spolupodílet se na přípravě stolování – **snažíme se naplňovat**
- Učit děti zdravému stolování, které je součástí zdravého životního stylu – **snažíme se naplňovat.**
- Opakovaně zařadit dílčí projekty k podpoře zdravého stravování a předcházení možných závislostí a napomoci tak stanovit cíle a záměry v této oblasti.

- Pokračovat v oblasti propagace formou ochutnávek, zveřejňování receptur – [www, nástěnka - naplňováno](#)
- Cíleně se zaměřit na zvyklosti některých dětí pramenící z příliš jednostranné výživy (sladkosti, slazené nápoje...)

3.2.6 Spontánní hra

Pedagogové respektují vývojové zvláštnosti jednotlivých dětí, do her se snaží nezasahovat, není-li potřeba. Děti mají dostatek prostoru řešit vzniklé obtížnější situace, hry nejsou záměrně násilně ukončovány, děti jsou vždy s předstihem informovány. Děti mají možnost bohatě konstruovat, tvořit, pozorovat, pomáhat při práci. Škola a jednotlivé třídy jsou vybaveny dobrou zásobou pomůcek. K vybavenosti přispívají i jednotliví rodiče formou sponzoringu. Hračky a pomůcky jsou všem dětem snadno dostupné.

Záměry:

- Zajišťování dostatku pomůcek, materiálu a nářadí k pracovním činnostem – [naplňováno](#).
- Pracovat na vhodně zařízené, vybavené zahradě – [úkol trvalý](#)
- Sezení u stolečků omezovat jen na činnosti, které to nezbytně vyžadují – [naplňováno](#).
- Vybavovat třídy tzv. nehotovými hračkami, více prostoru věnovat experimentaci – i nadále doplňovat ve spolupráci s rodiči – látky, provazy, klobouky, kolíky na prádlo, dřevěné odřezky, skutečné nářadí a náčiní... - [naplňováno](#).
- Vybavování dalšími pomůckami k experimentaci (mikroskop, lupy, mapy, globusy) - [postupně naplňováno](#).
- Promýšlet další nová centra pro hru, koutky – [naplňováno](#).
- Řešit s rodiči aktuální zdravotní stav dítěte – **nepřijímat zjevně nemocné děti.**

3.2.7 Podnětné věcné prostředí

Čtyři třídy křesťanské mateřské školy sídlí v prvním patrovém, částečně podsklepeném a prosluněném pavilónu. Zde se nachází rovněž veškeré příslušenství: KMSŠ zde má plynovou kotelnu pro celý areál, sklad pro VV + PV všech tříd.

V přízemí jsou umístěny šatny všech tříd, zrekonstruované hygienické zařízení dospělých, včetně sprchy a úklidové komory, ředitelna. Dále dvě třídy, herny a kabinety tříd Broučci a Mravenečci, s hygienickým zázemím tříd.

Na prvním patře se nachází sborovna školy – slouží jako zázemí pro personál školy. Jsou zde uloženy didaktické pomůcky a odborná i metodická literatura, která je díky pravidelnému doplňování a obměňování plně dostačující. Pro přístup k internetu a dokumentaci tříd slouží notebooky na jednotlivých třídách. Na patře jsou dále dvě přípravné kuchyňky, třídy, herny, kabinety a hygienické zázemí třídy Ptáčci a Ovečky.

Druhý přízemní, podsklepený pavilón slouží jako hospodářská budova pro celé zařízení. Je v něm umístěna školní kuchyně, hygienické zázemí pro dospělé, úklidová komora a šatna kuchařek. V suterénu přípravná hrubé zeleniny, sklep ovoce a zeleniny. Vybavení a zařízení je průběžně doplňováno a obnovováno tak, aby splňovalo všechny hygienické a bezpečnostní normy. V suterénu se nachází také prádelna a dílna KMSŠ. Bývalé sušárny jsou užívány v současné době jako skladové prostory KMSŠ, jejichž zdivo je ošetřeno proti vlhkosti částečným obnažením.

Třetí, původně jeslový pavilón je po celkové rekonstrukci a schází se v něm třída Rybičky. Ve druhé polovině, je funkční tělocvičná místnost s dalším příslušenstvím

(nářadovna, šatna dětí, hygienické zázemí pro děti i bezbariérové WC pro dospělé, infrasauna) sloužící jako třída pro dopolední činnosti předškoláků z jednotlivých tříd.

Kolem celého areálu školy se rozkládá prostorná zahrada s dostatkem dřevěných průlezek, pořízených z prostředků školy, grantu Nadace Proměny Karla Komárka, dotace SFŽP i sponzorsky, či pomocí rodičů. Zahrada má pěkně vzrostlou a udržovanou zeleň.

Mateřská škola má středně velké prostory s výškově rozdílnými stolky a židlemi, skříňky na lůžkoviny a lehátka a matrace na spaní, rovněž antialergické polštáře a deky na spaní. Tělocvičné nářadí a zdravotně hygienické zařízení je uzpůsobeno potřebám a počtu dětí a je zdravotně nezávadné, bezpečné. Vybavení hračkami, pomůckami a materiály je velmi dobré. Jsou zde zastoupeny jak konstrukční stavebnice, vybavení pro námětové hry, pohybové aktivity, tak i materiál pro rozvoj tvořivosti a fantazie.

Třídy KMS učitelky dle prostorových možností koncipují do tzv. hracích koutků (center), které podporují aktivity dětí potřebné pro rozvoj všech oblastí jejich osobnosti, (biologické, psychické, interpersonální, sociálněkulturní, environmentální). To znamená tvořivé činnosti, experimentace s materiálem, pohybem, dramatickým vyjádřením, individuálním řešením pracovních listů, využití encyklopedií. Aby prostředí podporovalo aktivitu a iniciativu, snažíme se o dosažení dalších znaků:

- hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly a mohly si je samy brát a samy ukládat
 - dostupnost materiálu a pomůcek pro děti
 - podnětnost a estetika = (obměna nabídky materiálu, pomůcek)
 - děti se samy svými výtvary podílejí na výzdobě a úpravě prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům a veřejnosti
 - v průběhu dne se děti volně pohybují po prostoru celé třídy
- Snažíme se o dosažení těchto znaků i v ostatních částech školy – terasy, zahrada.

Záměry:

- pokračovat podle potřeby a v rámci finančních prostředků v postupném obměňování vybavení a zařízení tříd – **podle potřeby budeme obměňovat**
- maximálně využívat dostupné přírodní lokality – **úkol trvá**
- maximálně využívat tělocvičné místnosti a jejího vybavení – **úkol trvá**
- zvýšit využívání učitelské knihovny a nových pomůcek a ICT vybavení – **úkol trvá**
- rekonstrukcí suterénního prostoru před kotelnou zprovoznit keramickou dílnu – (pořídit keramickou pec - **splněno**) – **úkol trvá**
- zaměření na přiměřené využívání počítačové techniky v rámci jednotlivých tříd (interaktivní tabule, tablety – **částečně splněno**) – **úkol trvá**
- **probouzet v dětech estetické cítění přiměřenou výzdobou a prostřednictvím dětských prací – úkol trvá**

3.2.8 Bezpečné sociální prostředí

Je charakterizováno společnou snahou o podporu sebedůvěry, vzájemné důvěry, spolupráce, komunikace, pohody a duševní odolnosti všech. Proto má naše zařízení stanovena práva a povinnosti pro všechny zúčastněné, jako součást Řádu školy.

Záměry:

- v rámci adaptačního procesu i běžného života KMS se více otevřít rodičům = metoda otevřených dveří – **snažíme se naplňovat, bude i nadále předmětem našeho zájmu**
- pedagogický styl a způsob vedení dětí založit výhradně na podpoře, sympatiích, přímé, vstřícné, empatické a naslouchající komunikaci pedagoga

- důsledně se vyvarovat negativních komentářů, odsudků, ale i paušálních pochval, ne každé negativní chování dítěte je projevem agrese a zlé vůle (každé dítě je ovlivňováno klimatem z rodiny)
- s dětmi komunikovat hlavně tzv. z očí do očí (fyziologické snížení komunikace)
- používat metody efektivní komunikace – **úkol trvá**
- grafické znázorňování pravidel – piktogramy
- zaměřovat se na neformální vztahy dětí a příznivě ovlivňovat prosociální vztahy, tak aby se staly součástí každodenní praxe
- podporovat soužití dětí různých etnických skupin, spoluúčast rodičů

3.2.9 Participativní a týmové řízení

Participace zaměstnanců se zakládá na dobře fungujícím systému delegovaných pravomocí, respektujícím profesní odlišnosti a vytvářejícím prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Organizační řád a směrnice ředitelky školy vymezují jasná pravidla. Zaměstnanci jsou samostatnější, rozhodnější, angažovanější. Pedagogové pokrývají obsáhlé spektrum osobností a týmových rolí – důsledným vedením a komunikací se snažíme budovat solidní tým. Pedagogové se sebevzdělávají. Zaměstnanci jsou hodnoceni prostřednictvím monitoringu a formou hospitační činnosti. Dostává se jim pravdivých informací o dění uvnitř i vně školy. Pravidelně jsou zařazovány pedagogické rady 1x za dva měsíce, operativní předávání informací je plánováno na pondělky. Informační systém fungující vně školy je založen na pravidelných zprávách o činnosti v Horažďovickém Obzoru, www stránkách, Facebooku školy, nástěnkách, regionálním tisku,...Na spolupráci s rodiči se opět podílí všichni zaměstnanci větší či menší měrou, dle záměru plánovaných akcí. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, orgány veřejné správy a samosprávy, ZŠ, ZUŠ, SŠ, DDM Horažďovice, Charitou Horažďovice a dalšími místními institucemi, krom toho se SPC, PPP. Participace a týmová práce je rozvíjena dále zejména na základě společných projektů. Tvorba školního kurikula je výsledkem práce celého týmu, vychází z podrobné analýzy a evaluačních nástrojů.

Záměry:

- Vnímat týmovou práci jako nezbytnou podmínku pro naplnění školního kurikula – **snažíme se naplňovat – úkol trvalý**
- Vést k uvědomění, že k naplnění zásad a principů (podmínek) je nutností zájem a snaha každého pracovníka samostatně, dále pak i všech pracovníků dohromady – **snažíme se naplňovat – úkol trvalý**
- Uvědomit si, že o tom, jak se bude dítě i (dospělý) v MŠ cítit rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání podílejí – podpora týmu – **úkol trvalý**
- Zaměřit se na podporu znalostí učitelek a jejich profesního růstu – **neustále podněcovat, vyhledávat adekvátní semináře, literaturu – úkol trvalý**

3.2.10 Partnerské vztahy s rodiči

Naším záměrem je navázat úzkou spoluprací s rodinou, neboť právě jí chápeme jako nejdůležitějšího partnera. Snahou je vytvořit vztah založený na oboustranné důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, porozumění, respektu a ochotě spolupracovat. Velký důraz klademe na úzkou spoluprací v době adaptačního procesu. Spoluprací zahajujeme vždy na začátku školního roku informativními schůzkami. Další společné akce a aktivity následují (rodičovské celoškolské dílny, zamykání a odemykání zahrady, pasování předškoláků na školáky, rodičovský bazárek...). Jsou doplňkovým programem jednotlivých integrovaných bloků. Rodiče se spolupodílí na analýze školy, jsou tak spolupracovníky při zkvalitňování kurikula školy. Mají dostatečný prostor pro vyjádření svých názorů, námětů či připomínek jak

anonymně (využívání schránky na připomínky a podněty), tak skrze přímý kontakt s ředitelkou školy i pedagogy či prostřednictvím rodičovských dotazníků. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet na řešení vzniklých problémů. Snahou pedagogického kolektivu je poskytovat co největší informovanost rodičům o rozvoji a pokrocích jejich dětí a zprostředkování odborných informací z oblasti předškolní výchovy a podpory zdraví ve školách (přednášky a setkávání s odborníky). Rodiče mají možnost využívat individuální konzultace. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost, jednají s rodiči ohleduplně.

Po telefonické domluvě v průběhu celého roku mají rodiče – potenciální zájemci o zapsání možnost blíže se seznámit s prostorami mateřské školy, získat základní povědomí o průběhu dne v naší mateřské škole a seznámit se školním kurikulem.

Záměry:

- Prostřednictvím přímé komunikace objasňovat představy vzájemného očekávání a požadavků (rodina, škola a naopak) – nacházet cestu důvěry a vzájemné spolupráce – **úkol trvalý**
- Vést rodiče k spolurozhodování a účasti na životě školy – **úkol trvalý**
- Hledat a nabízet nové formy spolupráce s rodiči, nabízet individuální konzultace – **úkol trvalý**
- Zajistit dostatečnou informovanost o dění mateřské školy, o RVP PV, KPZMŠ, ŠVP, TVP, individuální záznamy dětí - SUKY – promýšlet nové přístupy a formy – Den zdraví, Den země, Den otců, Den zvířat,...
- Organizovat setkávání s odborníky z řad lékařů, pedagogů, psychologů, logopedů, učitelky 1. stupně – **plněno částečně, úkol trvá**

3.2.11 Spolupráce mateřské školy se základní školou

Společně se ZŠ se snažíme vytvářet nové možnosti vzájemného poznání. Naši předškoláci mohou nahlédnout do prostor obou škol se svými učitelkami. Spolu s rodiči po zápisech do 1. tříd, dle zájmu, mohou využít aktivní účasti na kroužcích ZŠ, které pořádají obě ZŠ. Daří se nám plánovat společné akce a aktivity na celý školní rok, tento plán je operativně obměňován a doplňován. Žáci ZŠ pro nás tradičně připravují sportovní program ke Dni dětí. Celkově se snažíme co nejvíce komunikovat o naší práci, našem programu, předávat co nejvíce informací, a tím posilovat návaznost ZŠ a MŠ.

Záměry:

- Spolupráci neustále zkvalitňovat a obohacovat novými aktivitami a prvky (výlet, odpoledne her, můj kamarád v MŠ, ZŠ,...) – **přetrvávají velké rezervy, ze strany ZŠ**
- Dotáhnout do konce snahu KMŠ, týkající se vzájemného studia školního kurikula a seznámení s praktikovaným způsobem výuky v ZŠ – **přetrvávají velké rezervy, ze strany ZŠ**
- Dokázat obhajovat specifika předškolní pedagogiky – **důkladná znalost, argumenty**
- Pokusit se o společnou akci na podporu zdraví v MŠ, ZŠ (přednášku, pěší výlet – Den zdraví...) na téma zdravý životní styl – **úkol přetrvává**
- Prohlubovat návyky, znalosti, dovednosti a postoje, které jsou důležité pro bezproblémový přechod do ZŠ – **úkol přetrvává**
- Nabízet rodičům odbornou literaturu a časopisy s tematikou předškolního věku dítěte
- Nabídnout realizaci možnosti oboustranných hospitací

3.2.12 Začlenění mateřské školy do života obce

KMŠ svými aktivitami doplňuje život a rozvoj obce a ovlivňuje celkové klima obce. V rámci svého vzdělávacího programu doplňuje její kulturně duchovní život spoluprací s institucemi v ní působícími – ZUŠ, DDM, Envicentrum Proud. Již tradicí se stala spolupráce s Domem s pečovatelskou službou v našem městě. Pandemií Covid 19 byla tato tradice narušena, avšak v následujícím období bychom na ni rádi navázali opět pravidelným měsíčním setkáváním. Záměrem nás všech je naučit děti vzájemné pomoci, toleranci, úctě ke stáří, porozumění a předávání radosti. Společná setkání jsou doplňkem integrovaných bloků (prováděcího plánu) a jsou začleněna do doplňkového programu školy na daný školní rok, který je přílohou Školního kurikula.

Školní kurikulum je dokument veřejný a vypovídá o tom, s jakými cíli a záměry chce naše škola připravit děti pro jejich dobrý budoucí život v naší společnosti. Vzhledem k tomu, že vytvoření vhodných podmínek pro tento náročný proces je nezbytné, snažíme se o co nejlepší spolupráci se zřizovatelem. Staráme se i o prezentaci školy prostřednictvím dětských prací a fotodokumentace v propůjčené výloze Barvy laky Drázdovi. O svých aktivitách informujeme v místním i regionálním tisku, na školním webu, Facebooku.

Záměry:

- Informovat zřizovatele a širokou veřejnost o výchovném stylu, který uplatňujeme a našich dalších záměrech – **plněno, úkol trvalý**
- Pokračovat na zkvalitnění spolupráce s místními organizacemi (knihovnou, Policií ČR, hasiči,...) – **naplňujeme, pokračovat**
- Pracovat na rozšiřování spolupráce s dalšími organizacemi a sdruženími a získávat kontakty v úrovni místních podniků, podnikatelů, sponzorů
- Na konci školního roku opakovaně (v rámci rozloučení s předškoláky), kalendářního roku (vánočních akcí či dílen) pozvat pana faráře a radu města do naší školy
- Zajistit pravidelné setkávání se seniory v Domě s pečovatelskou službou

4. FORMÁLNÍ KURIKULUM – TÉMATICKY USPOŘÁDANÉ

(vzdělávací obsah)

4.1 Tematický celek JSME RÁDI NA SVĚTĚ II

Školní kurikulum vychází z modelového programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole – Vyd. 2, přepracované a doplněné. – Praha: Portál, 2006.

Odráží vše, co děti zajímá, dále podněcuje a probouzí v nich touhu zkoumat, objevovat, ale i jen prohlížet a obdivovat a zkoušet, také zakoušet nové, nepoznané, ba neviditelné. Probouzí hlubší zájem o věci známé i méně známé či neznámé a pokouší se nahlédnout a objevovat i další rozměr (nám mnohdy skrytý).

Roční téma vychází z přirozeného koloběhu roku v přírodě a navazuje na rok církevní. Tento sled umožňuje zařazování činností, slavností a rituálů, které se každoročně s pravidelností kalendářního a liturgického roku opakují. Umožňuje ovšem i bezprostředně reagovat na aktuální situace, vyskytující se v průběhu dětských činností a jejich života v křesťanské mateřské škole. To znamená, že učitelka může opustit původní plán a záměr a vytvořit plán nový k právě vzniklé a probíhající situaci.

4.2 Téma

1. rok – SVĚT JE MÍSTEM PRO MĚ
2. rok – SVĚT JE MÍSTEM PRO TEBE
3. rok – SVĚT JE MÍSTEM PRO VŠECHNY

Vzdělávací obsah je uspořádán v tématickém celku **JSME RÁDI NA SVĚTĚ II**. Každý rok je uveden konkrétním ročním tématem. Celé kurikulum má vymezeno 5 společných, zastřešujících podtémat, která jsou blíže specifikována 12 rozšiřujícími podtématy. Rozšiřující podtémata jsou rámcová. Nastiňují stručnou charakteristiku a cílové kompetence. Jejich rozpracování do tématických částí bude předmětem TVP – třídního kurikula. **Současně budou vstupovat do TVP – třídních kurikul doplňkové programy, případně dílčí projekty.**

4.3 Podtémata, rozšiřující podtémata, tematické části

1. **Podporujeme identitu dítěte (prožívání své identity).**
2. **Žijeme ve společenství (zvládání dějů a změn ve společenství).**
3. **Učíme se rozumět přírodním jevům a společenským dějům (poznávání podstaty a dopadů na obyvatele).**

4. Vytváříme záměrné aktivity, které ovlivňují životní prostředí i komunitu, v níž žijeme.

5. Vychováváme děti ke zdravému životnímu stylu.

PŘÍRAZENÉ CÍLOVÉ KOMPETENCE

1. Podporujeme identitu dítěte

- KI/1 Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích
KI/7 Uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně).
KII/2 Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví
KIII/3 Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti
KIII/4 Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku
KIII/5 K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný
KIII/7 Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života
KIV/1 Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny
KIV/2 Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické), přizpůsobit jim své chování
KIV/4 V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování
KIV/5 Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji
KV/1 Poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech
KV/2 Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí
KV/4 Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce, dovede je rozpoznávat a pojmenovat
KV/5 Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly
KV/6 Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace.
KV/7 Má zvnitřnělou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit.
KV/8 Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi
KV/9 Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky
KVI/1 Má vytvořené základní návyky společenského chování
KVI/2 Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým
KVI/6 Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití
KVI/7 Uvědomuje si, svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody
KVII/3 Chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých
KVII/4 Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti
KVII/5 U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování

2. Žijeme ve společenství

- KI/5 Má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát
KI/7 Uvědomuje si, že lidé jsou různí, liší se dle rasy, pohlaví...
KII/2 Rozlišuje dobro a zlo a dovede vidět obě etické kategorie ve vztahu ke zdraví
KII/5 Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody
KIII/1 Je zvědavý, má touhu poznávat
KIII/2 Ví, že když řešení problému přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí
KIII/3 Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti
KIII/4 Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku
KIII/5 K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný
KIII/6 Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby
KIII/7 Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života
KIV/1 Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny
KIV/2 Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické), přizpůsobit jim své chování

KIV/4 V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování

KIV/6 Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč

KV/1 Poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech

KV/2 Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí

KV/4 Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat

KV/5 Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly

KV/6 Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace

KV/7 Má zvnitřnělou potřebu řádu, aktivně se podílí na pravidlech. Přijatá pravidla se snaží plnit

KV/8 Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi

KV/9 Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky

KVI/1 Má vytvořeny základní návyky společenského chování

KVI/3 Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi i dospělými

KVI/4 Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí

KVI/5 Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba

KVI/6 Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití

KVII/1 Chce poznávat své okolí, svět

KVII/2 Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími

KVII/3 Chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých

KVII/4 Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti

3. Učíme se rozumět přírodním jevům a společenským dějům

KI/1 Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích

KI/3 Rozumí tomu, že způsob jakým se člověk chová a žije, má vliv špatný nebo dobrý, na jeho zdraví

KI/4 Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat

KI/6 Má vytvořenu představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech)

KII/1 Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje

KII/2 Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví

KII/4 Chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu

KII/5 Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví, zdraví ostatních, přírody

KIII/1 Je zvědavý, má touhu poznávat

KIII/2 Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí

KIII/7 Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života

KIV/2 Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické), přizpůsobit jim své chování

KIV/6 Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč

KV/4 Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat

KV/5 Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly

KV/6 Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace

KV/7 Má zvnitřnělou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit

KV/9 Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky

KVI/2 Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým

KVI/3 Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a s dospělými

KVI/5 Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba

KVI/6 Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití

KVII/1 Chce poznat své okolí, svět

KVII/2 Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími

KVII/3 Chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých

KVII/5 U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování

KVII/6 Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se

KVII/7 Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou

KVII/8 Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje

4. Vytváříme záměrné aktivity, které ovlivňují životní prostředí i komunitu, v níž žijeme

KI/4 Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat

KI/5 Má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát

KI/6 Má vytvořenu představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech)

KII/3 Chápe, že zdraví není samozřejmostí a musí je chránit

KII/5 Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody

KII/6 Má vytvořenu představu o zdravé životosprávě

KIII/2 Ví, že když řešení problému přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí

KIII/6 Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby

KIII/7 Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života

KIV/1 Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny

KIV/3 Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost

KIV/5 Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji

KV/2 Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí

KV/3 Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti

KV/7 Má zvnitřnělou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit.

KV/9 Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky

KVI/4 Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí

KVI/7 Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody

KVII/1 Chce poznávat své okolí, svět

KVII/6 Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se

KVII/7 Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou

KVII/8 Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje

5. Vychováváme děti ke zdravému životnímu stylu

KI/1 Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích

KI/2 Vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním, a že tyto potíže spolu mohou souviset

KI/3 Rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv špatný nebo dobrý, na jeho zdraví

KI/4 Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat

KI/6 Má vytvořenu představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech)

KII/1 Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje

KII/2 Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví

KII/3 Chápe, že zdraví není samozřejmostí a musí je chránit

KII/4 Chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu

KII/5 Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody

KII/6 Má vytvořenou představu o zdravé životosprávě

KIII/3 Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti

KIII/4 Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku

KIII/7 Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života

KIV/1 Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny

KIV/2 Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické), přizpůsobit jim své chování

KIV/3 Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost

KV/1 Poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech

KV/2 Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí

KV/3 Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti

KVI/4 Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí

KVI/7 Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody

KVII/1 Chce poznávat své okolí, svět

KVII/3 Chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých

KVII/4 Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti
KVII/6 Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se

ROZŠIŘUJÍCÍ PODTÉMATA

- Já jsem tu a ty jsi tady.
- Podzim je tu, má se k světu.
- Doba čekání, doba těšení.
- Co nám zima nadělí.
- Mé zázračné já.
- Jaro hledá klíč.
- Každý někam patříme, domova si vážíme.
- Jen se děti koukněte, co je krásy na světě.
- Červená i zelená – vím, co která zamená.
- O barevné planetě.
- Dnes hrát si můžem celý den.
- Povídám, povídám pohádku.

▪ JÁ JSEM TU A TY JSI TADY

Činnostní charakteristika:

Období adaptace nově přichozích dětí i dětí stávajících, **seznámení se s novým prostředím** a s novými kamarády. Vytváříme společně pravidla, aby se všem ve školce líbilo a nikomu se nic zlého nestalo. Učíme se stanovená pravidla dodržovat. Pomáháme najít každému dítěti jeho místo v kolektivu (pavučina přátelství). Zjišťujeme, co všechno dokáží naše ruce: umí kamarádovi pomoci, pohladit ho, společně si hrát, nabídnout pozdrav, zamávat.... **Poznáváme prostředí celé školy a její okolí.** Poznáváme, že dva jsou víc než jeden. Ohleduplnost ke kamarádům.

KV:

Pojď dál, vítáme tě. Všimáme si nových kamarádů, vzpomínáme na svůj první den ve školce, víme, že každý začátek je těžký – umíme smutného kamaráda povzbudit, nabídnout mu hračku.... **Bůh** nás dal dohromady, abychom byli kamarádi, má rád nás a **vše živé.** Seznamujeme děti s **KK**, společné sdílení a naslouchání. Využíváme svátků významných českých patronů: **sv. Václav** (28.9), **sv. Ludmila** – babička knížete Václava (16.9), využití upravených legend pro děti, hledáme společně dobré vlastnosti obou světců – oba se starali o chudé a potřebné.

▪ PODZIM JE TU, MÁ SE K SVĚTU

Činnostní charakteristika:

Seznamujeme se s charakteristickými znaky podzimu spojené s ochutnávkami – dozrává ovoce, zelenina, lesní plody. V lese můžeme nasbírat kaštiny, žaludy, bukvice, šišky a hrát si s nimi, vytvořit si z nich svého „skřítku Podzimníčka“, který zná všechna tajemství lesa: kde rostou houby, kde mají zvířátka své domečky, kde roste nejkrásnější mech a nejstarší strom, kde při měsíčku tančí lesní víly.... Vnímáme podzimní čas všemi smysly: nasloucháme hlasu podzimu – jak umí „zpívat déšť“ (tleskání kapek do oken) a co vypráví vítr. Jakou barvu má podzimní listí, jak voní a chutná podzimní ovoce – sklizeň. Dračí radovánky – není drak jako drak. Který drak vyletí do oblak? Pozorujeme proměny podzimní krajiny – kam zmizelo listí ze stromů a kam odlétli ptáci. Zvířátka se ukládají ke spánku – kde budou bydlet, kde mají

postýlku? Staráme se o zahradu – zamykání zahrady. Počasí – hrajeme si na hlasatele počasí, využití schematických obrázků. Střídání čtyř ročních období.

KV:

Slavení **dožíněk** – vděčnost za úrodu a úžas nad rozmanitostí plodů. Uvědomujeme si, co sklizni předcházelo: péče a starost o každou rostlinku a strom. Pro zahradníka je každá rostlinka vzácná. Pro Boha jsem i já velmi vzácný, a proto se o mě stará. Můžeme vyrobit dožínkový věnec. Slavení **posvícení** – jaký je jeho křesťanský význam (**návštěva kostela**). Využíváme svátků: 4. 10. – **sv. František**: patron zvířat, příklad správného vztahu k živým tvorům. Dne 2.11 – vzpomínka na všechny zemřelé: povídáme si o koloběhu přírody, do kterého patří růst, květ, plod i zánik a umírání, po kterém následuje nový začátek. 11. 11. – **sv. Martin** – využití legendy (jak se Martin rozdělil o svůj plášť se žebrákem). Čtvrtá neděle před Štědrým dnem – **začátek adventu**: připravujeme své srdíčko na Vánoce.

▪ DOBA ČEKÁNÍ, DOBA TĚŠENÍ

Činnostní charakteristika:

Čas adventní – čas ztišení a těšení se na Ježíška. Zapalujeme svíčky na adventním věnci (vytvoření rituálu). Mikulášské a čertí nadělování – každému podle jeho „zásluh“. Co je to strach? Proč ho máme? Máme ho všichni? Umíme udělat radost druhým - připravujeme překvapení pro rodiče: vyrobený dáreček, přáníčko, zazpívaná koleda, vánoční přání nebo básnička. Jak pomáháme doma mamince (tatínkovi) s přípravou na Vánoce (úklid, pečení cukroví). Společně zpíváme a posloucháme koledy, na vycházkách si prohlížíme výzdobu města, výlohy, podílíme se na výzdobě třídy a MŠ. Umíme vyjádřit svá přání, pochválit šikovnost kamaráda. Zvyky a tradice ve světě. Adventní dílny (akce s rodiči a dětmi). Duháček zpívá seniorům a kamarádům ze školy. Předvánoční posezení s rodiči = společná oslava a nadílka s rodiči. Posloucháme zacinkání zvonečku – rozlišování „tajemných“ zvuků tónů,...

KV:

Významné svátky spojené s tradicí: **sv. Barbora** (4.12) – **trhání větviček** - co se stane s větvíčkou do Vánoc? V teplé místnosti rozkvetne. Když jsme ke kamarádům hodní (umíme je pochválit, povzbudit, půjčit hračku, odpustit, omluvit se) pomáháme jim také rozkvétat. **Svatý Mikuláš** (5.12.) – patron dětí, Mikuláš pomáhá a co má, rozdává. **Sv. Lucie** (13.12) – „svatá Lucie noci upije“ – pozorování časových rozdílů (délka dne a noci během roku). Využíváme zapálené svíce – Moje malé světélko: Co nám zapálená svíce připomíná? Jaké pocity v nás probouzí tma a světlo? Seznámení dětí s vánočním příběhem – narození Ježíška. **Slavnost Tří králů** (6.1) – jdeme se podívat na Betlém, Tříkrálová sbírka, co znamená C(K) + M + B = Christus mansionem benedicat“ – Ať Kristus požehná tento dům.“ Vysvětlit, co znamená slovo „požehnání“ = přání všeho dobrého. Požehnání může dávat každý z nás.

▪ CO NÁM ZIMA NADĚLÍ

Činnostní charakteristika:

Co je zima – charakteristické znaky zimy. Kde se vzala sněhová vločka? Tancujeme se sněhovou vločkou. Co nám pan „Mráz“ namaloval na okno? Jak se oblékáme, obouváme, zimní sporty, vlastnosti sněhu – pokusy, nebezpečí při sportování – tenký led – posloucháme dospělé, při sportování bereme ohledy na druhé (koulování, sáňkování). Stavíme sněhuláka, vymýšlíme pohádky se zimní tematikou. Co dělají zvířátka v zimě – kdo se o ně postará? Můžeme i my? Jak? Otužování pro zdraví – jak se chránit před nemocí (pohyb na čerstvém vzduchu, vitamíny, přiměřené oblečení, dobrá nálada). Co dělají stromy v zimě? Co dělají eskymácké děti? Je zima i v Africe?

KV:

Když sněhová vločka tančí. Využití zkušeností dětí s pomíjivostí sněhové nadílky a křehkosti sněhové vločky: co je stvořeno, podléhá proměně, ale nezaniká. Návštěva katolického kostela - adventní koncert a tříkrálové zpěvy – prohlídka betlémů – zpívání koled.

▪ MÉ ZÁZRAČNÉ JÁ

Činnostní charakteristika:

Cvičíme pro radost – zdravotní cviky, pohybové chvílky, pobyty venku, využití tělocvičny – pravidelné saunování. Co můžeme udělat pro své zdraví - co nám škodí a co prospívá? Jak jsem se cítil, když jsem byl nemocný – co mi udělalo radost, jak můžeme potěšit nemocného kamaráda? Jak vypadá pan doktor? Kdo chodí k lékaři? Proč jsou lidé nemocní? Kam chodí pro léky? Mohou onemocnět i zvířátka? **Rostliny?** Pořádáme „vitamínové hody“, kde najdeme vitamíny? Jsou vidět? Známe a dodržujeme hygienické zásady, duševní hygiena – relaxační techniky, umíme se radovat: **maškarní rej.** Umíme připravit zdravý pokrm (pomazánka z tvarohu, sóji, rybiček, kompot,...)? Jak se stravujeme doma – společný stůl? Známe svoje tělo? Jaké důležité orgány v těle máme? Kolik máme smyslů? K čemu nám slouží? Z čeho se skládá naše tělo (svaly, kosti, orgány, krev)? K čemu máme hlavu, srdce, plíce, žaludek,...? Až povyrostu, půjdu do školy. Čím chci být, až budu dospělý?

KV:

Význam postní doby (začíná Popeleční středou): Zamyšlení nad sebou - sebepoznávání: jaké mám dobré vlastnosti, v čem bych se měl polepšit, učíme se rozumět druhým: proč jsou smutní, z čeho mají radost, proč se zlobí, co dělám rád a co mě baví, co nemám rád. Jak vypadám, když se „raduji, zlobím se, jsem smutný, mám strach, dívím se“ – rozpoznávání emocí. Prohloubení „zlatého pravidla“: Co nechceš, aby ti dělali druzí, nedělej ty jim.

▪ JARO HLEDÁ KLÍČ

Činnostní charakteristika:

Haló, jaro, sluníčko už vstalo! Víťame jaro básničkou, písničkou, tanečkem. **Poznáváme květiny, keře, stromy - pozorování zahrádek. Aprílové počasí. Kdo se probouzí ze zimního spánku a kde bydlí (zvířátka v lese, domácí zvířata, zvířata v ZOO)? Užitečnost zvířat (včely, domácí zvířata). Hrajeme si na zahradníky – co můžeme zasázet na zahrádce – ošetřujeme záhonky? „Komu se nelení, tomu se zelení“, pokusy na zahradě i ve třídě (řeřicha, žito, hrášek,...). Kytičky na záhonku, na louce, v lese. Staráme se o záhonky, o zahrádku. Poznáváme léčivé rostliny a jejich užitek, vyrábíme čaje? Sledujeme počasí na jaře. Budeme pomáhat s jarním úklidem doma, v KMS, na zahradě (i bylinková a zeleninová část).**

Návrat ptáčků z teplých krajín. Co cestou viděli? Koho potkali? Z čeho a proč si staví hnízda? Výroba velikonočních přání, jarní dílny (akce s rodiči), **jarní úklid - odemykání zahrady – (akce s rodiči).** Stavění májky. Čarodějný rej (poslední dubnový večer). Velikonoční zvyky a tradice – Zelený čtvrtek, Velký pátek – hrkání, řehtání po škole (zvony odlétly do Říma), Bílá sobota, Velikonoční neděle a pondělí (pomlázka). Sv. Jiří (24. 4.) – ochránce rolníků, pastýřů a venkovských lidí. „Na svatého Jiří, vylézají z děr hadi a štíři.“ **Vynášení Morany (2 týdny před Velikonocemi).**

KV:

Obdivujeme rašící trávu a pupeny na stromech a keřích. Větvička s pupeny je obrazem růstu člověka. Umíme žasnout nad proměnou jarní přírody – v každé malé věci je místo na zázrak, a proto jsme k věcem kolem nás citliví a vnímaví. Křesťanský význam Velikonoc - hledáme paralelu v přírodě: housenka – kukla (zdá se být mrtvá), ale promění se v motýla – symbol vzkříšení. Podobnost o ztracené ovečce, návštěva kostela.

Květinka rozkvetne, dobře je na světě. Pozorujeme zázraky jara, sledujeme vývoj a růst rostlin a zvířátek. V nepatrném semínku je ukryt celý strom. I já jsem ještě malý, ale vyrostu a mohu

být dobrý a umět mnoho úžasných věcí. Co potřebujeme k růstu my – já? Bůh nám to dává, chce, abychom vyrostli a dokázali úžasné věci, můžeme mu důvěřovat. Sedmikrásek....

▪ KAŽDÝ NĚKAM PATŘÍME, DOMOVA SI VÁŽÍME

Činnostní charakteristika:

Každý má svou maminku. Maminky ve světě – oslovení. Kdy má maminka svátek – Den matek. Co pro mě maminka znamená? Jak se o mě maminka starala od mého narození? Co mám na mamince nejradši? Jak maminka vypadá? – jaké má oči, vlasy,... umíme maminku nakreslit? Proč je maminka někdy smutná? Jak jí mohu pomáhat? Co už dokážu sám? (Sám se obleču, učešu, složím si věci, poklidím hračky, odnesu talíř,...) Jak si doma pomáháme navzájem? Chystáme dáreček pro maminku, písnička, básnička, vystoupení ke Dni matek – Duháček. I zvířátka mají své maminky. Povídání o zvířátkách, jak se zvířátka zacházíme, čím je krmíme a jak jsou pro nás užitečná. S jakými zvířátky se mohu potkat na dvorečku, na vesnici, ve městě, v ZOO, v lese...? **Hlasy zvířat – poznám je?** Jaká znám domácí zvířátka? Dramatizace pohádek o zvířátkách, písničky. **Semínko je malé miminko, které vyrostе v dospělou rostlinku.** Jak roste miminko? Jak se o něho maminka stará? Kde bydlí děti, které nemají maminku ani tatínka? Kdo, co je rodina? Co znamená, že jablíčko nepadá daleko od stromu? Jsem víc podobný mamince nebo tatínkovi? Jak vypadám na fotografii? Umím nakreslit sebe i svého kamaráda. Známe se? Poznám své kamarády? (podle oblečení, po hlase, hmatem). Co vím o svém kamarádovi? Jak se liší chlapec a děvče? (vzhledově, oblečením, svými zájmy,...). Máme různé nálady a umíme různé věci: někdo hezky zpívá, jiný rychle běhá.... Každý něco zvládneme a umíme lépe. Umím to ocenit a pochválit? Mohou všechny děti běhat? Jak se chovám k handicapovaným? Umím přiznat chybu? Omluvit se? Někdo je bílý, černý, žlutý- jsme barevné děti – my jsme děti jako květy na poli. Kde bydlí a jak žijí černoši, Indiáni, Eskymáci...?

Z tradice: „Ledoví muži“ – Pankrác, Servác, Bonifác (12. -14.5.).

KV:

Kdopak se to líhne z vajíčka? Všimáme si péče zvířátek o své potomstvo – i o nás se někdo stará, můžeme být za tuto péči vděční mamince, tatínkovi, umíme jim poděkovat, vyjádřit svou lásku. I já se mohu o někoho starat, o zvířátko, **květinu**,.... O nás všechny se pak stará Bůh. Mít někoho rád, to znamená pečovat o něho, umět se překonat, pomoci, i když se mi zrovna nechce. Máme maminku v nebi, o které každý neví, je to Panna Maria – matka Božího syna (ale i nás všech). Každý jsme jiný – a tak je to správné, tak to Bůh chtěl. Každý jsme jiný, ale společně poznáváme svět. Umíme si spolu hrát, umíme si společně zazpívat a zatančit, společně řešit problémy. Umíme si popřát „všechno nejlepší“. Víme, proč je můj kamarád smutný, veselý, z čeho má strach.... I Bůh ví, co mě trápí i z čeho mám radost.

▪ O BAREVNÉ PLANETĚ

Činnostní charakteristika:

Prstem po mapě světa a ČR: vidíme světadíly, pevniny, oceány, řeky, hory, nížiny, města, vesnice, hrady, zámky – obdivujeme krásy naší země (využití globusu, map,...).

Koloběh vody v přírodě - „z potůčku potok a říčky řeka“. Co je to mrak a kde se vzal? Rybníky, jezera, moře, oceány. Známe křišťálovou studánku. **Hledáme vodu.** Co by se stalo, kdyby voda nebyla? Kdo žije v potoce, v rybníce, v moři? Cesta vody do moře. Jaké je moře, oceán? Jakou chuť má voda? (teplá, studená, minerální, vincentka – léčivá, termální lázně), „takový nebo makový“ (odlišnost pletí dětí, se kterými se kapka vody setkává na svém putování). Všechno žije, co vodu pije - život kolem řeky. **Péče o květiny** ve třídě i **na zahradě.** **Pokusy s vodou,** voda v řece je jiná než voda ve vodovodu, lidé se o vodu musí starat:

čističky, ochrana řek. K čemu všemu potřebujeme vodu? (pití – pitný režim, příprava jídla, hygiena, ...). Voda může být i nebezpečná (povodně, skoky do vody, koupání v hloubce,...).

Z tradice: **Odmykání studánek, posílání věnečků po vodě**

Hlavní město ČR – Praha (poznáváme Prahu), státní symboly (vlajka, znak, hymna,...), prezident. Staré pověsti české. Seznamujeme se s historií, českými velikány - v hudbě, výtvarném umění a literatuře – B. Němcová, K. J. Erben, J. Lada, K.+ J. Čapkovi, B. Smetana, A. Dvořák... Návštěvy muzeí, interaktivních dílen. Kam jezdím na výlety a kam bych se rád vypravil? Jakým dopravním prostředkem?

Co bylo dříve a jak se žilo? Cesta do pravěku – co je pravěk? Dinosauri – práce s encyklopediemi, interaktivní tabulí, návštěvy knihovny. Pozůstatky z minulosti – zkameněliny, vykopávky, archeologie – vylévání stop. Hledání fosilií v „písku.“ Důvod vymření dinosaurů – obří meteorit z vesmíru.

Vesmírné výlety – Země je planeta, otáčí se kolem své osy a Slunce s jinými planetami. Seznámení se sluneční soustavou – co se skrývá nad mraky? Co je Komete? Co je Mléčná dráha? Význam Slunce pro život na Zemi. Jak je to s Měsícem? Pozorování hvězdné oblohy. Dobývání vesmíru člověkem (první lidé a zvířata ve vesmíru) – vesmírné vynálezy a stroje. **Pokusy – rozeznávání materiálu tvořícího planety – písek, kámen, voda - skupenství, půda, barevnost planet.** Exkurze – planetárium, Science Center PZ,...

KV:

Stvoření světa – sedm dní. Obdivujeme krásy naší vlasti, svého domova – kde žiji a bydlím – vážím si svého domova. Všude dobře, doma nejlíp. Rozvoj smyslu pro tajemno, metaforično a neviditelnost. Vodu, vodu, potřebujeme vodu! Voda stojí na počátku života - křest. Voda je velký dar, kterého si vážíme. **Voda umožňuje květinám a stromům růst.** Voda smývá špínu, slovíčko „promiň“ napravuje pokažené kamarádství. Svátá Kunhuta (3.3) – patronka dětí a nemocných. Sv. Jan Nepomucký (16.5) – patron vodních toků (jeho sochy u řek). Příběh Noemova archa.

▪ **JEN SE DĚTI KOUKNĚTE, CO JE KRÁSY NA SVĚTĚ**

Činnostní charakteristika:

Jak se jmenuje město (vesnice) kde žiji? Kde bydlím – adresa, s kým bydlím. Kde bydlí černošci a eskymáci? Babičko, dědečku vyprávěj, jak to bylo dříve? Bydlím v domečku, v paneláku? Najdu cestu domů? Do školky? Jak se domů dostanu? Nejdůležitější místa ve městě, významné budovy: policie, požární zbrojnice, nemocnice, název památky, řeky, kopce. Návštěva různých institucí a muzea, zámku – architektura. Jak se chováme ke svému městu, co pro něj dělají dospělí – zaměstnání, profese – vážíme si jejich práce. Krásný park – **chráníme květiny, keře, stromy**, pomáháme při úklidu, správné zacházení s odpady. Výpravy za poznáním do širšího okolí školky (výlety pěšky, na kolech). Naše řeka Otava – kde se vzala a kam teče? Kdo v ní žije? Co perlorodky na Otavě a co splavování dříví? Rozloučení s předškoláky, návštěva ZŠ – kam půjdu v září do školy? Jak můžeme cestovat po městě? – nejen po Horažďovicích. Historie města, jeho tajemství, legendy, prácheňské pověsti, významné osobnosti. (V. Hollar, O. Ševčík, K. Němec, ...)

KV:

Potřebuji hnízdečko – domov je místo bezpečí, místo, kde je mi dobře. Domov je místo, kam se mohu vždy vrátit, kde na mě čekají. Každý můžeme mít podíl na vytváření bezpečného místa – i ve třídě, na zahradě, při hrách s kamarády. Rodiče (babička, dědeček, p. učitelky) mě mají rádi, mají starost, aby se mi něco nestalo. I Bůh má o mě starost, a proto mě chrání. Ne všichni mají domov a bezpečí – lidé bez domova, děti v Africe...

▪ ČERVENÁ I ZELENÁ – VÍM, CO KTERÁ ZNAMENÁ

Činnostní charakteristika:

Co mohu a co ne! Barvy semaforu – co znamenají. Dopravní prostředky, bezpečnost na silnici, na zahradě, v MŠ. Dodržování pravidel, uposlechnutí pokynů dospělého. Co by se stalo, kdyby...? Kam pojedeme a jakým dopravním prostředkem? SEMAFOR ZDARVÍ - prevence užívání návykových látek (drogy, alkohol, kouření) – setkání s Drogerou, Alkoholínem, Čudimůrou. Víím, kdy mám říci „ne“! Nebezpečná zvířata, rostliny, místa... Nebezpečí od dospělých. Zdravé a nezdravé potraviny. Práce s PC – poctivě se vystřídáme v určeném čase.

KV:

Dej pozor, abys mi neublížil. Nacvičujeme ohleduplné zacházení s druhým (slova, gesta, doteky, společné hraní...). Některé hry mohou být nebezpečné, mohou ublížit – slovem, pohybem. Učím se být opatrný, přemýšlím o tom, co dělám. Umím poznat míru toho, co je příjemné a co už ubližuje.

▪ DNES HRÁT SI MŮŽEM CELÝ DEN

Činnostní charakteristika:

Co jsem dělal v sobotu a v neděli? Od rána? Orientace v čase: ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc – činnosti s nimi spojené (snídaně, hry, oběd,...), ukázka hodin. Kde si mohu hrát? BEZPEČNOST – voda, Slunce – úžeh, úpal, silnice, ulice, bouře, cizí lidé... S čím si mohu hrát? Jsou i nebezpečné předměty – střepy, jehly, dráty..., víím, co mám udělat, když je najdu? Ke hře potřebuji kamaráda, dokáži se s ním domluvit – půjčování hraček, poprosit, poděkovat, vzájemná pomoc. V době prázdnin poznáváme nové kamarády – na dovolené s rodiči, děti navštěvující školku Na Paloučku. Kam pojedeme na výlet? Co si s sebou vzít? Mluví se všude stejnou řečí?

KV:

Leť, beruško zlatá! Objevujeme krásu kolem sebe – na výletech, v přírodě, v trávě. Radujeme se ze sluníčka, z vody, ze zvířátek. Co máme rádi, to opatrujeme, bráníme a ochraňujeme. Umíme projevit svou radost – písničkou, pohybem, smíchem. Bůh chce, abychom se radovali z dobrých věcí, které nám dává, návštěva kostela poděkování za školní rok a prosba za dobře prožité prázdniny.

▪ POVÍDÁM, POVÍDÁM POHÁDKU

Činnostní charakteristika:

Maminko, tatínku, přečti mi pohádku.... O čem pohádka vypráví – učíme se naslouchat, rozvíjíme paměť a fantazii. Kdo se v pohádce objevuje, jaké vlastnosti má - kladné, záporné. Existují i v našem světě zlí lidé? Hledáme moudrost a ponaučení. Návštěva knihovny, prohlížení pohádkových knížek. Druhy pohádek – bajky, rýmované pohádky, večerníčky, nonsens,.... Dramatizace pohádek, hry s prstovými maňásky a se zvířecími čepičkami (práce se zástupnými předměty). Výtvarné zpracování pohádek, popis postavicek, divadelní vystoupení – divadlo Dráček v MŠ. Umíme se v divadle správně chovat. Společně vymýšlíme a zpracováváme vlastní pohádku (možnost zapojení rodičů). Rozlišování velikosti – stupňování. Poznávání historických předmětů, oděvů, krojů. Diference zvuků, tónů. Rozlišování a pojmenování emočních stavů – smutek, lítost, strach, vztek, radost,...

KV:

Rozlišujeme dobro a zlo, pravdu a lež. Dobro vítězí nad zlem a lež má krátké nohy a daleko neuteče. Umím se přiznat, když udělám chybu (něco pokazím, ublížím,...). Chybu lze nějak napravit, umím si vzít ponaučení. Sedmikrásek....

4.4 Pravidla pro tvorbu třídních programů – třídních kurikul

Podtémata a rozšiřující podtémata rozpracovávají učitelky jednotlivých tříd v třídním kurikulu (TVP) do libovolného počtu tematických částí (časově neomezených plánů) v podobě konkrétních činností a situací. Třídní kurikula sestavují společně sloužící učitelky jednotlivých tříd. Vymezují specifika tříd, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení pedagogů jednotlivých tříd, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro konkrétní třídu.

Obsah tvoří činnosti, jimiž dochází k naplňování vzdělávacích záměrů v jednotlivých oblastech. Většinou dochází k naplňování několika záměrů najednou nebo určité jejich míry podle individuálních a věkových zvláštností a potřeb dětí. Z těchto potřeb, úrovně dosažených záměrů, které se odrážejí v diagnostice jednotlivých dětí a tím i celé skupiny, učitelky vychází při plánování činností. Učitelky využívají i konkrétních situací, ke kterým dochází na jejich třídách – situační učení. Snaží se vytěžít maximum ze zážitku dětí = tzv. situační plánování. Součástí třídního kurikula jsou i tradice a rituály. Součástí třídního kurikula jsou plány jejichž časové období, jak dlouho jsou realizovány, je dáno naplněním obsahu a dokončením činností. Plánování provádí učitelky na formát A4 dvojlist písemně či elektronicky, kde jsou stanoveny kolonky **(1. klíčová kompetence dospělého člověka, 2. cílová kompetence na konci předškolního období, 3. dílčí cíle vzdělávání (sada 1+2), 4. příklady činností dětí, 5. rizika ohrožující záměry vzdělávání.**

Na 5. a 6. třídě může být využito odlišného způsobu plánování jednotlivých rozšiřujících podtémat a tematických částí, neboť se zde pracuje s odlišnou věkovou skupinou dětí:

- 5. třída – děti v posledním roce předškolní docházky (i děti odkladové, se speciálně vzdělávacími potřebami, děti nadané a mimořádně nadané) - činnosti jsou cíleny na přípravu do základní školy v oblasti grafomotoriky, předmatematických představ, předčtenářské gramotnosti, rozvoj soustředění, pozornosti, aj. Děti mohou pracovat i s náročnějšími projekty se snahou cílit na maximální využití experimentace, prožitkového učení, objevných metod, apod...
- 6. třída – děti dvouleté.

„ČÍM VĚTŠÍ SVOBODA, TÍM VĚTŠÍ ODPOVĚDNOST.“

V rozpracování podtémat do tematických částí je ponechána naprostá svoboda se zachováním jednotného působení na jednotlivých třídách. Pedagogové jsou odpovědní za systematické, promyšlené, ucelené a svědomité přípravy na svoji práci.

Pedagogové na jednotlivých třídách budou spolupracovat na tvorbě tematických celků TVP, další rozpracování do tematických částí bude provádět každý pedagog sám.

SOUČÁSTÍ TVP (třídního kurikula) A ŠVP (školního kurikula) JSOU RITUÁLY A TRADICE:

TŘÍDNÍ:

- ranní přivítání s učitelkou – první osobní kontakt a sdělení prvních informací (prožitků)
- ranní (komunitní) kruh – křesťanská tematika, děkování, sdílení prožitků, naslouchání...
- děkování za jídlo
- ukládání k odpočinku a četba před spaním
- rituál přijímání nových dětí do společenství třídy
- rozloučení
- hry a akce s rodiči
- řešení problémů a sdílení radosti,...

Každá třída si pro tyto situace vytváří vlastní rituály.

TRADICE:

TŘÍDNÍ:

- Společná setkávání dětí, rodičů a učitelek.
- Oslavy svátků a narozenin.
- To je zlaté posvícení, Dušičky, Velikonoce u nás, Děkování za ukončení školního roku a prosba za šťastný návrat.

ŠKOLNÍ:

- Návštěvy kostela, kláštera.
- Mikulášská nadílka, Vánoční oslava a společné zpěvy na schodech, Adventní koncert pro seniory, Tříkrálové zpěvy v katolickém kostele, přijetí popelce, Masopustní rej, vynášení Morany, MDD v ZŠ - sportovní dopoledne, Školní výlet, ...
- Rozloučení se školáky – hledání prácheňského pokladu aneb spaní s bílou paní, sportovní aktivity, zpěv u táboráku...
- Pasování předškoláků na školáky.
- Rodičovské adventní a velikonoční dílny.
- Zamykání a odemykání školní zahrady.

5. EVALUACE (evaluační systém)

• Popis systému autoevaluace

Nezjišťujeme, kdo je lepší a kdo horší, ale zda jsme my sami vynaložili své **osobní maximum**.

1. **VSTUPNÍ** – výsledek kurikula minulého školního roku, vychází zároveň ze složení skupiny, která se změnila s příchodem nově přijatých dětí, z případných změn podmínek. Podává informaci o úrovni znalostí, dovedností a návyků dětí ve vztahu k připravovanému podtématu (krátkodobému plánu). Provádíme pozorování dětí v přirozených situacích, rozhovory.
2. **PRŮBĚŽNÁ** – poskytuje okamžitou zpětnou vazbu k právě probíhajícímu tématu, reakce dětí, osobní zkušenosti...
3. **ZÁVĚREČNÁ** – po ukončení ročního tématu jako celku.

V TRÍDNÍM KURIKULU

- Pedagogové provádí hodnocení **především svojí práce** (metody, formy, prostředky s ohledem na reakce dětí, zaujetí, přínos...) Hodnocení a evaluace **bloku provádí společně učitelky po jeho ukončení (viz. Hodnotící list – předtisk) s ohledem na celý vzdělávací proces své třídy (porovnání TVP – třídního kurikula se ŠVP- školním kurikulem)**, zda došlo k naplňování dílčích vzdělávacích cílů a následně tří hlavních záměrů vzdělávání, (přikládají jej k tématickému bloku).

ZÁZNAMY O DĚTECH

- Jsou tzv. individuální hodnocení, jinak pedagogická diagnostika. Musí respektovat vždy možnosti dítěte (zdravotní stav, rodinné prostředí, momentální stav...) **NIKDY nesrovnáváme dítě s NORMOU**. Poznáváme, v čem je úspěšné, o co mu jde, talent. Zjišťujeme, co mu dělá problémy, kde jsou nedostatky. Z těchto zjištění pak učitelky vyvodí další postup pro svoji práci. Další vyhodnocování provádí průběžně dle potřeby dítěte. Záznam o dítěti je důvěrný dokument k optimalizaci rozvoje dítěte. Slouží jako podklad k informování rodičů. **(Zpracováváme na školní tiskopis „CO UŽ UMÍM“, možno doplnit zkopírovanými výkresy, dalším listem s dodatky)**. U dětí v posledním školním roce jsou výstupy zaznamenávány do předtisků SUKY koncem prvního pololetí v elektronické podobě.

VE ŠKOLNÍM KURIKULU

- Provádí se průběžně na pedagogických radách. Podněty jsou dány stávající situací. Přicházejí od učitelek jako vyjádření k naplňování vzdělávacích záměrů svěřených dětí. Vedou k výměně zkušeností, názorů, řešení vzniklých problémů.

HODNOCENÍ ŘEDITELKOU a ZÁSTUPKYNÍ

- vyhodnocuje školní kurikulum na základě kontroly:
 - **Průběžné** - sledování klima ve třídách, záznamů o dětech, odezvy rodičů, projevů dětí, výtvorů dětí, odezvy od návštěvníků a partnerů KMSŠ,... (nejvíce monitoringem)
 - **Plánované** – pravidelná kontrola dokumentace, hospitace.

PODÍL RODIČŮ NA VYHODNOCOVÁNÍ

- Na schůzkách, při setkáních s učitelkami, při vyplňování dotazníku na konci kurikulárního období. Cílem dotazníku je získat názor rodičů na život dětí v KMSŠ a náměty pro činnosti dětí, nápady na řešení prostoru školy, organizaci dne, spolupráci...

Naše hodnocení musí směřovat ke třem hlavním záměrům RÁMCOVÉHO PROGRAMU

- 1. rozvíjení dítěte a jeho učení a poznání**
- 2. osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- 3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osoba působící na své okolí**

6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNĚ VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Školní kurikulum a třídní kurikula vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte – viz. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM – PODMÍNKY FORMÁLNÍHO KURIKULA – str. 13– 22

6.1 Vzdělávání dětí s podpurnými opatřeními

Pedagogové a ostatní pedagogičtí zaměstnanci (asistenti pedagoga) zajišťují tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika dětí se speciálně vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných. Konzultují problémy s odborníky – pediatr, speciální pedagog, dětský psycholog, klinický logoped a ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí. Při vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami spolupracují pedagogové s dalšími odborníky a využívají služeb školských poradenských zařízení (speciálně pedagogických center, pedagogicko-psychologických poraden) - viz. ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ str. 6. Pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami vytváří pedagogové plány pedagogické podpory (PLPP) a individuálně vzdělávací plány (IVP). Plán pedagogické podpory sestavují třídní učitelky za pomoci ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy. PLPP je vždy v písemné podobě viz. PŘÍLOHY – str. 2

6.2 Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Dětem nadaným a mimořádně nadaným umožňují obsah a podmínky školního a třídních kurikul rozvoj a podporu mimořádných schopností tak, že není jednostranná a neomezuje pestrost a šíří vzdělávací nabídky.

6.3 Vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka je poskytována jazyková podpora již od nástupu do mateřské školy. Při práci s třídou je třeba uzpůsobit didaktické postupy a děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka cíleně podporovat v jeho osvojování. V případě, že školu navštěvují 4 a více cizinců, zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET *„cíl a cesta“*

K předškolnímu vzdělávání mohou být přijímány již děti od dvou let věku. Potřeby dvouletého dítěte jsou natolik specifické, že je potřeba vytvořit adekvátní podmínky pro jejich výchovu a vzdělávání (socializace). Naprosto stěžejní se stává úzká spolupráce s rodinou, a to zejména v adaptačním období. Většina pedagogů absolvovala 24hodinový seminář „Aby i nejmenším bylo dobře – specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi“ pod záštitou Společnosti Pedagogiky Franze Ketta, z.s.. Výstupem semináře bylo zpracování postupu pro přijímání, adaptaci a průběh vzdělávání dvouletých dětí:

- Komunikace pedagogického týmu
- Manuál pro rodiče, web školky
- První kontakt s rodiči při zápisu
- Společné setkání s rodiči
- Den otevřených dveří
- „Moje kniha“ – spolupráce rodič – dítě
- Adaptační období 1
- Adaptační období 2
- Adaptační období 3
- Feedback dotazník na adaptaci – od rodičů, od učitelů

8. POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJ INFORMACÍ:

- **Rámcový program pro předškolní vzdělávání**, Smolíková, K. a kol., MŠMT ČR, č.j. 32 405/2004-22, Praha, 3. 1. 2005
- **Úplné znění RVP PV s účinností od 1. 9. 2017.**
Tým autorů: Mgr. Hana Splavcová (NÚV Praha); doc. PhDr. Eva Šmelová, Ph.D. (PedF UP Olomouc); PhDr. Jana Kropáčková, Ph.D. (PedF UK Praha); PhDr. Zora Syslová, Ph.D. (PedF MU Brno)
Spolupráce na tvorbě: pracovní skupina NÚV
Odborná konzultace: doc. PhDr. Eva Opravilová, CSc. (PedF UK Praha); Mgr. et Mgr. Jaroslava Vatalová (MŠMT), zástupci pedagogických fakult, oborových organizací a asociací
- **Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole**, Havlínová, M. a kol., Praha, Portál 2000
- **Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole**, Havlínová, M. a kol., Praha, Portál 2006
- **Manuál pro tvorbu školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání**, Smolíková, K., květen 2002
- **Rámcový vzdělávací program v praxi mateřských škol**, Bourová, M., Nový Bydžov, Atre 2001
- **Metodické listy pro předškolní vzdělávání**, Nakladatelství Dr. Josef Raabe, s.r.o.
- **Bible**. Ekumenický překlad – třetí přepracované vydání. Praha, Česká katolická charita 1987
- **Semináře a přednášky** pořádané KCVJŠ Plzeň, SZÚ Praha, JČU České Budějovice, Společnost pedagogiky Franze Ketta, INFRA
- **Začít spolu**, Gardošová, J., Dujková, L. a kol., Praha, Portál 2003
- Poznatky ze semináře „Aby i nejmenším bylo dobře – specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi“ – studium prohlubování odborné kvalifikace podle § 1 c) vyhl. č. 317/2005 Sb., ve dnech 5. 6. - 9. 6. 2017

Poznámky: